

Commissie voor de Politieklachten Amsterdam-Amstelland

Commissie voor de Politieklachten Amsterdam-Amstelland

jaarverslag 2012

Amsterdam, juni 2013

Klachtencommissie Eenheid Amsterdam
Vanaf 1 januari 2013 (feitelijk ingaande 4 juni 2013):

Hoorzittingen:
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postadres:
Postbus 2287
1000 CG Amsterdam

telefoon: 020-5595498
e-mail: klachtencommissie@amsterdam.politie.nl

vormgeving jaarverslag: Peter Bakker, Amsterdam

Inhoudsopgave

Doelstelling	7
1 Algemeen overzicht	8
1.1 Het klachtrecht door de jaren heen in cijfers	8
1.2 De nationale politie en het klachtrecht	8
2 De cijfers	20
2.1 In 2012 ingediende klachten	20
2.2 Waarover wordt geklaagd	21
2.3 Het oordeel van de Commissie	22
2.4 Over de procedure	26
2.5 Eigen onderzoek	26
2.6 Het stroomschema	28
3 Inhoudelijk	29
3.1 Bejegening	29
3.2 Het beledigen van een politieambtenaar	38
3.3 Omgaan met eigendommen	41
3.4 Artsen en medicijnen	46
3.5 Bevoegdheden	49
3.6 Slot	56

Bijlage A:	
De personele bezetting	58
Bijlage B:	
Tabel B1 en B2	60
Bijlage C:	
De Klachtenregeling en toelichting	65

Doelstelling (tot en met 2012)

De Commissie voor de Politieklachten Amsterdam-Amstelland stelt zich ten doel de relatie tussen burger en politie waar mogelijk te verbeteren, de kwaliteit van het politietoetreden te verhogen, en inzicht te geven in de relatie tussen het politiekorps en de burger (artikel 2 van de Klachtenregeling politiekorps Amsterdam-Amstelland 2004). Bij klachten over het optreden van politieambtenaren kan de burger zich rechtstreeks tot de politie wenden. Als bemiddeling vervolgens niet tot tevredenheid leidt, zal de korpsbeheerder over de klacht beslissen. Daartoe adviseert de Commissie als een onafhankelijk orgaan de korpsbeheerder.

Enerzijds moet de politie, ingeval de klacht gegrond is, op haar gedrag worden aangesproken. Zo dient de klagende burger een hoger belang: de klacht kan bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van het politietoetreden. De klacht kan aanleiding zijn het politietoetreden te verbeteren. Juist omdat de politie daadwerkelijk – dus mogelijk met geweld – de rechtsorde moet handhaven, ieders veiligheid zoveel mogelijk moet garanderen en óók nog eens hulp moet verlenen, is het van belang dat het politietoetreden aan de eisen van behoorlijkheid voldoet. Anderzijds dienen burgers er rekening mee te houden dat er misverstanden kunnen zijn. Dat kan het gevolg zijn van een verschil in informatie, zodat wat voor de burger onbegrijpelijk lijkt, voor de politie het meest geëigende handelen is. De politie kan voorts de bedoelingen van burgers niet altijd kennen. Ten slotte moet men uitgaan van reële verwachtingen over de mogelijkheden van de politie.

Het klachtrecht is er voor al deze belangen evenwichtig tegen elkaar af te wegen.

Algemeen overzicht

De Commissie hecht er belang aan verantwoording over werkzaamheden af te leggen. Voor een snel overzicht over de afgelopen vijf jaar zijn de volgende tabellen geëigend. Op grond van meerjarenoverzichten kan beter een trend worden afgelezen, wat op basis van een vergelijking van het verslagjaar met het jaar daarvoor onmogelijk is.

Tabel 1.1 Klachten waarvan de Commissie kennis neemt

	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Ingediende klachten	533	528	479	570	499	547	553
Klachtonderdelen	1.105	1.064	1.040	1.183	1.006	1.037	958
Klachtonderdelen per klacht	2,2	2,0	2,2	2,1	2,0	1,9	1,7

In 2012 kwamen in totaal 533 klachten over het optreden van de politie ter kennis van de Commissie. Het gaat hierbij om schriftelijke klachten over het optreden van politieambtenaren jegens een klager. Dat aantal van 533 is iets meer dan in 2011.

De vraag die vaak wordt gesteld, is die naar de oorzaak of oorzaken van een stijging of daling van het aantal klachten waarvan de Commissie kennis neemt. Steeds moet het antwoord zijn: dat is onbekend. Uit het overzicht in Tabel 1.1 blijkt dat er door de jaren heen een schommelend aantal klachten wordt ingediend, tussen 479 en 570. De Commissie acht voorsnog en zonder nader onderzoek het meest aannemelijk dat deze fluctuatie in aantallen op toeval berust. Datzelfde geldt ook voor de vraag waarom het aantal klachten per jaar eigenlijk zo weinig fluctueert.

Naast het aantal klachten is er het aantal gedragingen waarover wordt geklaagd: de klachtonderdelen. In 2012 waren dat er 1.105. Dat is 4% meer dan het voorgaande jaar. Uit de laatste rij van Tabel 1.1 blijkt dat het aantal klachtonderdelen per klacht in 2012 ten opzichte van 2011 iets is toegenomen. De complexiteit lijkt zich te stabiliseren.

Tabel 1.2 Afgedane klachten

	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Afgedane klachten	573	539	528	612	504	573
Door de politie bemiddeld	167 29%	201 37%	237 45%	279 46%	213 42%	267 48%
Adviezen (w.v. niet in behandeling nemen) (37)	197 34%	200 37%	195 37%	211 34%	214 42%	193 34%
Anders	209 37%	138 26%	96 18%	122 20%	77 15%	113 20%

Het aantal afgedane klachten varieert op een iets andere manier dan het aantal ingediende klachten. Dat heeft onder meer te maken met het gegeven dat klachten gedurende het gehele jaar worden ingediend, zodat een klacht die in november of december is ingediend, eigenlijk niet datzelfde jaar kan zijn afgerond. Dat heeft ook met de gemiddelde behandelduur te maken. Terwijl, zoals uit Tabel 1.1 bleek, het totaal aantal klachten waarvan de Commissie kennisnam, in 2012 met 1% steeg is het totaal aantal afgedane klachten met bijna 5% gestegen.

Het aantal door de Commissie uitgebrachte adviezen daalde in 2012 in vergelijking met 2011 met 3%. Uiteindelijk adviseerde de Commissie de korpsbeheerder in 2012 in 34% van alle klachten, die de Commissie ter kennis zijn gebracht en die in het verslagjaar zijn afgerond.

Bij een deel van de klachten adviseert de Commissie een klacht niet in behandeling te nemen. Ook deze aantallen staan in Tabel 1.2 vermeld. In het algemeen nemen dergelijke adviezen iets minder tijd in beslag van het secretariaat en de Commissie. Er zijn klachten die bijvoorbeeld niet in behandeling worden genomen omdat de klager in de loop van de klachtbehandeling noodzakelijke gegevens niet verstrekt. In 2012 gaf de Commissie weer wat vaker dan de twee voorgaande jaren de korpsbeheerder een dergelijk advies: 37 keer. Ook hiervoor geldt: zonder nader onderzoek is het fluctueren van dit aantal door de jaren heen niet te verklaren.

Uit tabel 1.3 blijkt dat het percentage door de politie bemiddelde klachten tot 2006 rond 45% schommelt. Dit percentage is de laatste drie jaren behoorlijk gedaald, ook in absolute aantallen. Die trend zette zich in 2012 voort. De laatste jaren is dit mogelijk het gevolg van een stijgend percentage van de klachten die op een andere manier worden afgedaan. In Tabel 1.2 zijn deze klachten in de categorie ‘anders’ opgenomen. Deze categorie omvat klachten die – bijvoorbeeld – aan andere instanties zijn doorgestuurd of wegens samenloop met een strafrechtelijke vervolging tijdelijk niet in behandeling zijn genomen (zie verder Schema 3.1 en Tabel 1.3 hierna).

In Tabel 1.3 is de verhouding tussen het aantal door de politie bemiddelde klachten en het aantal adviezen aangegeven. Daarbij is de categorie ‘anders’ uit Tabel 1.2 (die door de jaren heen vrij sterk fluctueert) buiten beschouwing gelaten. Na dit buiten beschouwing laten blijkt de verhouding tussen bemiddelingen en adviezen niet stabiel. Zo schommelt het percentage bemiddelingen tussen 43 (2009) en 60% (2007). In 2012 was het 46%.

Tabel I.3 Bemiddelingen en adviezen

	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Adviezen en bemiddelingen	364	401	432	490	427	460
Door de politie bemiddeld	167 46%	201 50%	237 55%	279 57%	213 50%	276 60%
Adviezen Commissie	197 54%	200 50%	195 45%	211 43%	214 50%	193 42%

Het is zeer teleurstellend dat het streven van politie en Commissie naar meer bemiddelingen door de politie niet in relevante mate blijkt te slagen. Dit baart zorgen. De Commissie heeft keer op keer tot een grotere inspanning op het gebied van bemiddeling opgeroepen. Bemiddeling wordt steeds belangrijker geacht, onder meer door de korpsleiding, de minister van Veiligheid en Justitie en de Nationale ombudsman. Gelet op de aanhoudende wens van burgers op hoorzittingen hun zegje te kunnen doen, lijkt er een vruchtbare bodem voor bemiddelen te bestaan, hoewel bemiddeling slechts succesvol kan zijn wanneer klagers en politieambtenaren begrip voor elkaar belangrijk vinden. Het is niet onredelijk te veronderstellen dat de kosten van een bemiddelde klacht minder zijn dan een klacht die eerst door de politie en daarna door de Commissie wordt behandeld. De Commissie blijft erop aandringen dat de politie en de Commissie zelf aan het bemiddelen meer energie besteden, en vooral met een grotere welwillendheid.

Tabel I.4 Percentages gegrond verklaarde klachten (t.o.v. aantal adviezen)

	2012	2011	2010	2009	2008	2007
% gegrond verklaarde klachten	21%	20%	23%	21%	19%	22%

Uit Tabel 1.4 blijkt dat het percentage gegrond verklaarde klachten sinds 2007 tamelijk constant is. Het gaat hierbij om klachten waarin de Commissie een of meer klachtonderdelen gegrond heeft verklaard.

In 2012 is, wat de doorlooptijden betreft, opnieuw aanzienlijke winst geboekt: de gemiddelde duur van de behandeling van een klacht, van het indienen van de klacht tot het advies aan de korpsbeheerder, daalde met ruim een maand ten opzichte van de doorlooptijd in 2011. De Commissie ziet dit mede als gevolg van een strakke planning van de interne processen en hoorzittingen, snellere completering van het dossier en adequater rapporteren door de politie. Het is belangrijk en verheugend dat de in 2009 ingezette verandering zich in 2012 doorzette en de Commissie hoopt dat het verder terugdringen van de duur van de klachtbehandeling mogelijk zal blijken te zijn. De inzet van alle betrokkenen is daarvoor vereist.

Tabel 1.5 Gemiddelde duur klachtbehandeling (adviezen) in dagen en weken

	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Duur in dagen	173	186	221	256	337	299
Duur in weken	24,7	26,6	31,6	36,6	48,1	42,7

Het formele kader is en blijft wat betreft de termijnen krap. Volgens het eerste lid van artikel 9:11 van de Algemene wet bestuursrecht moet, indien een interne commissie met de behandeling van en advisering over de klacht is belast, een klacht in het algemeen binnen 10 weken na de ontvangst van het klaagschrift worden afgehandeld. Volgens artikel 66 van de Politiewet 1993 is de termijn voor afhandeling van klachten over de politie veertien weken. Uit Tabel 1.5 blijkt dat deze termijn nog steeds bij lange na niet wordt gehaald.

De Commissie wenst ook in dit jaarverslag het volgende te benadrukken. De consequentie van deze wettelijke termijnen is vanzelfsprekend *niet* dat de politie 10 weken de tijd zou hebben om de rapportage aan de Commissie aan te leveren. Nog steeds blijkt bij een deel van de politieambtenaren en zelfs bij het klachtensecretariaat van de politie de opvatting te leven dat de politie tijdig heeft gerapporteerd als in de meerderheid van de klachten de politie binnen 70 dagen en dus binnen 10 weken de (eerste) rapportage aan de Commissie heeft gestuurd. Dat zou immers betekenen dat de Commissie slechts vier weken zou hebben om (indien nodig) nadere rapportages aan de politie op te vragen en van haar te ontvangen, wederhoor te verlenen, hoorzittingen te organiseren adviezen te schrijven en vast te stellen. Dat kan onmogelijk in vier weken. De Commissie heeft ook in haar jaarverslagen over 2009, 2010 en 2011 hieraan aandacht besteed maar acht het wederom nodig alle betrokkenen erop te wijzen dat de termijnen moeten worden bewaakt. Dat geldt ook voor de burgers die klagen: vertraging die aan hen moet worden toegeschreven, zou eigenlijk niet op het conto van de politie of de Commissie moeten komen. Dat laat echter onverlet dat politie en Commissie kennelijk een dergelijke vertraging accepteren terwijl uiteindelijk vooral de totale behandelduur telt.

Het wettelijk kader betekent louter dat als de politie zelf, en dus zonder de betrokkenheid van de Commissie, een klacht afdoet, dat in het algemeen binnen 70 dagen moet gebeuren. Als de politie niet erin slaagt een klacht te bemiddelen, is de politie onderdeel van de totale termijn van veertien weken. In die termijn van veertien weken moet ook nog eens de korpsbeheerder (tot 2013) of de eenheidschef van de politie Amsterdam (met ingang van 1 januari 2013) een beslissing nemen, wat tijd vergt.

1.2 De nationale politie en het klachtrecht

In 2012 werd duidelijk dat op 1 januari 2013 de Nationale politie zou worden ingevoerd. Die dag was als Dag 1 bestempeld. Met de invoering van de Nationale politie zou de burgemeester van Amsterdam niet langer de korpsbeheerder van het regiokorps Amsterdam-Amstelland zijn en de hoofdcommissaris niet langer de korpschef. De korpschef van de Nationale politie en de Minister van Veiligheid en Justitie zouden daarentegen een beslissende stem krijgen. Dat zou ook voor het klachtrecht gaan gelden, waarvoor landelijke regelingen werden opgesteld en ingevoerd¹.

Zeker niet alle veranderingen in de formele regelingen vallen voor het klachtrecht positief uit. Zij leiden er onder meer toe dat de Commissie niet langer adviseert over het al dan niet in behandeling nemen van een klacht in geval van een samenloop met een strafrechtelijke procedure of bij een klacht over een optreden van meer dan een jaar voor de datum van het indienen van een klacht. Dat geldt ook in geval het belang van klager of het gewicht van de gedraging kennelijk onvoldoende is. Bij deze beslissingen bestaat een discretionaire bevoegdheid, die aan de behandeling van een klacht vooraf gaat. De Commissie wordt daarbij niet ingeschakeld. De Commissie is van oordeel dat zij ten minste afschriften van dergelijke beslissingen behoort te ontvangen. Dat is echter in de formele regelingen niet voorzien. Evenmin is in de formele regels voorzien dat medewerkers van de politie aan de klachtbehandeling door de Commissie hun medewerking moeten

¹ De 'hoogste' daarvan is de ministeriële regeling *Regeling klachtbehandeling politie* en op grond van artikel 9 daarvan de *Uitvoeringsregeling klachtbehandeling politie*. Met ingang van 1 januari 2013 was derhalve de *Klachtenregeling Politieregio Amsterdam-Amstelland 2004* buiten werking gesteld.

---

verlenen. Het gaat om meer dan de gevraagde informatie verstrekken. Deze plicht tot medewerking is bijvoorbeeld van belang indien de Commissie meent dat er gronden zijn om een gesprek tussen klager en de politieambtenaar te organiseren. Een dergelijke verplichting is slechts in de toelichting op de *Uitvoeringsregeling* opgenomen.

Zeker zo belangrijk als de formele zijn de praktische veranderingen die uit geen regeling ten aanzien van het klachtrecht blijken maar zich in 2012 reeds aankondigden. Zo heeft de minister bepaald dat per 125 ingediende klachten één klachtbehandelaar bij de politie mag worden aangesteld. Het Utrechtse korps heeft in het verleden ruimhartig klachten geregistreerd en krijgt daarom acht (8) klachtbehandelaars. De politie Amsterdam-Amstelland was in het verleden veel terughoudender bij het registreren van klachten en krijgt daarom maar vier (4) klachtbehandelaars. Dat is onbegrijpelijk omdat in Amsterdam-Amstelland meer politieambtenaren werken en dus mag worden verwacht dat meer klachten worden ingediend. Overigens was op 1 januari 2013, Dag 1, pas één (1) klachtbehandelaar in Amsterdam-Amstelland benoemd. Dat baarde zorgen.

Het aantal klachtbehandelaars dat mag worden aangesteld, is derhalve van het aantal ingediende klachten afhankelijk. Ten aanzien van de omvang van het secretariaat van de klachtencommissies zijn lokale verschillen echter buiten beschouwing gelaten, zodat op het aantal uitgebrachte adviezen geen acht wordt geslagen. Hier was het uitgangspunt 'uniformiteit' zodat steeds voor één ambtelijk secretaris formatie is toegekend. Het aantal adviezen verschilt echter per regio aanzienlijk. Zo adviseerde de klachtencommissie van het korps Rotterdam-Rijnmond, qua aantallen politieambtenaren met Amsterdam-Amstelland vergelijkbaar, jaarlijks in ongeveer een vijftigtal klachten. Die klachtencommissie krijgt van de minister één (1) formatieplaats voor het secretariaat. De klachtencommissie Amsterdam-

---

Amstelland gaf door de jaren heen per jaar een kleine 200 adviezen. Ook deze klachtencommissie krijgt slechts één (1) formatieplaats voor het secretariaat. In Drenthe werden 23 adviezen gegeven. Opnieuw: één (1) formatieplaats voor het secretariaat. De klachtencommissie Amsterdam-Amstelland had bijna vijf en een halve (5,3) formatieplaatsen (hierna: fte) voor het secretariaat waarvan de laatste jaren in verband met bezuinigingen één (1) formatieplaats voor een administratief medewerker onvervuld is gebleven. Ondanks herhaaldelijke brieven en pleidooien van de Commissie en de korpsbeheerder kon dit onbegrijpelijk streven naar 'uniformiteit' niet worden gecorrigeerd. Dat is buitengewoon ernstig. Zo ernstig zelfs, dat de vice-voorzitter van de Commissie daarom zijn ontslag heeft genomen.

Deze reductie van het aantal fte's op het secretariaat bedreigt de uitvoering van de taken van het secretariaat. Daarbij moet worden betrokken dat als gevolg van het van toepassing verklaren van de Algemene wet bestuursrecht op deze klachtenprocedure, indien gewenst, iedere klager (en iedere politieambtenaar) moet worden gehoord. Deze verzwaring van de klachtenprocedure heeft ten tijde van de invoering ertoe geleid dat tijdelijke uitbreidingen van het secretariaat van de Commissie in een structurele werden omgezet (hoewel de vacature van 1 fte, zoals gezegd, niet mocht worden vervuld).

Het secretariaat heeft zeer belangrijke taken: het controleren of de klachtelelementen naar behoren zijn geïnventariseerd; het controleren of het dossier voldoende verklaringen bevat; het te woord staan van klagers en beklagde politieambtenaren; het eventueel zorgdragen voor aanvullende verklaringen van politieambtenaren; het voorbereiden van hoorzittingen (in 50% van de klachten) en het opstellen van een verslag daarvan; het schrijven van een gedeelte van de conceptadviezen; het notuleren van de vergaderingen van de commissie en het aanpas-

---

sen en finaliseren van de adviezen. Daarnaast is een groot aantal formele brieven noodzakelijk.

De reductie van het aantal medewerkers op het secretariaat betekent dat de tendens zal bestaan taken van het secretariaat naar de klachtencommissie over te hevelen (of te laten liggen). De honorering van de commissieleden wordt echter tevens gehalveerd. Daarmee komt de tijdsbesteding onder druk te staan. Hierin wordt de kritiek van de Commissie op deze dreigende onderbezetting gepareerd met de stelling dat meer klachten via bemiddeling moeten en zullen worden afgedaan. De Commissie is daarvan een groot voorstander en heeft zich jarenlang – helaas vergeefs, zie bij Tabel 1.3 – ingespannen in overleg met de korpschef en het regionaal college, uitgedragen in jaarverslagen en de besprekingen met de managementteams van de Districten en Diensten, om het aandeel bemiddelingen te vergroten. Vergeefs, zoals gezegd. Door de jaren heen schommelde het percentage succesvolle bemiddelingen tussen de 50 en 55% van alle klachten. Er is geen tendens ten gunste in deze percentages te onderkennen. Wel is ook in 2012 gebleken dat de politie aangeeft dat klachten succesvol zijn bemiddeld, en klagers zich nadien tot de Commissie wenden, hoewel zij niet op de mogelijkheid zijn gewezen. Over de omvang van deze praktijk zijn geen uitspraken mogelijk, nu de Commissie slechts kennis neemt van klagers die hun klacht doorzetten.

Medio november 2012 heeft de Commissie de korpsbeheerder en de korpschef voorgesteld voor de komende drie jaar ieder één fte extra voor het secretariaat beschikbaar te stellen. Aanvankelijk vergeefs. In de weken en maanden die daarop volgden, hebben de juridische medewerkers van het secretariaat (formeel in dienst van de gemeente) elders gesolliciteerd, ook omdat de politie eertijds stelde geen van de medewerkers van het secretariaat na 1 januari 2013 over te nemen. Het resultaat was dat de drie juristen op het secretariaat elders een onderkomen

---

hebben gevonden – wat voor hen op zich verheugend is. Aanvankelijk zou de politie de administratief medewerkers evenmin van de gemeente overnemen. Het dreigde dat het nieuwe secretariaat geen degelijke ervaring en kennis zou hebben. Na de brieven aan en besprekingen met de Eenheidschef heeft hij de toezegging gedaan dat het secretariaat op tijdelijk basis (3 jaar) tot drie personen zal worden uitgebreid. Eind maart 2013 heeft de Eenheidschef besloten de twee administratief medewerkers van het secretariaat voor ruim anderhalf jaar op detacheringbasis in te lenen. Daarmee wordt, zo hoopt de Commissie, de continuïteit van de deskundigheid en ervaring gewaarborgd. Het is verheugend – het zij herhaald – dat de Eenheidschef het secretariaat boven de norm van het nationale Inrichtingsplan wil financieren, en dat alle medewerkers van het secretariaat tijdelijk een nieuwe functie hebben gevonden.

Wat is eigenlijk het probleem? Moet niet iedereen bezuinigen en inleveren? Dankzij de fondsen die de Eenheidschef voor de komende drie jaar beschikbaar heeft gesteld, zal een onafhankelijke en adequate behandeling van klachten hopelijk kunnen worden gecontinueerd. De toekomst zal leren of de ambtelijke ondersteuning voldoende zal zijn en hoe de verzwaring van de feitelijke werkzaamheden in combinatie met een halvering van de vergoeding de Commissieleden zal uitpakken. Er blijft, met andere woorden, een risico bestaan dat de controle op politie en de uitoefening van het geweldmonopolie sterk wordt bemoeilijkt en het klachtrecht zijn wezenlijke functie niet kan blijven vervullen. Immers, veel van het politieoptreden leidt niet tot strafrechtelijke vervolging, van de burger of van de politieambtenaar. Daarmee komt het niet tot een rechterlijke toetsing van dat optreden van de politie. Zelfs in het geval van vervolging van de burger zal de strafrechter slechts in uiterst uitzonderlijke situaties op grond van het politieop-

---

treden ertoe besluiten het Openbaar Ministerie in de vervolging niet-ontvankelijk te verklaren. Hoogstens zal het politieoptreden gevolgen voor de strafmaat kunnen hebben. De praktijk leert dat op dit punt zelden in de rechtzaal verweer wordt gevoerd en dat de strafrechter terughoudend is een dergelijk verweer te honoreren.

Een ander dreigend gevolg van de nieuwe organisatorische opzet van de klachtbehandeling is de toename van de duur van de klachtbehandeling. Dankzij vele inspanningen van de Commissie en van de politie is het gelukt de gemiddelde duur van bijna een jaar naar een half jaar terug te brengen. Dat is nog steeds twee keer langer dan wettelijk toegestaan. Onderbezetting van het secretariaat en halvering van de vergoedingen van de Commissieleden kunnen ertoe leiden dat de doorlooptijden toenemen. Dat zou slecht zijn, voor de klagers, voor de betrokken politieambtenaren en voor de legitimiteit van het klachtrecht in het algemeen. Een oplossing zou kunnen zijn dat de politie erin slaagt daadwerkelijk aanzienlijk meer dan de helft van de klachten succesvol te bemiddelen, een goed streven dat de afgelopen jaren helaas niet is gerealiseerd.

De toekomst zal leren of het huidige inhoudelijk betekenisvolle klachtrecht kan worden gehandhaafd.

2

De cijfers

2.1 In 2012 ingediende klachten

In 2012 zijn in totaal 533 schriftelijk ingediende klachten over 1105 klachtonderdelen ter kennis van de Commissie gekomen (2011: 528 over 1064 klachtonderdelen). Hieronder zijn de aantallen gedragingen per dienst en per district opgenomen. In Bijlage B zijn deze cijfers voor de districten per wijkteam uitgesplitst (Tabel B.1).

Tabel 2.1 Aantal klachtonderdelen waarover werd geklaagd per dienst en district

	2012	2011	2010	2009
Dienst Regionale recherche (incl. VP)	29	33	21	13
Dienst Executieve Ondersteuning (incl. ME)	110	93	96	123
Dienst Facilitaire Services (voorheen DMO)	1	-	-	4
Dienst Controle Infrastructuur Verkeer	42	32	33	37
Dienst Algemene Ondersteuning (incl. KL Beleidstaf)	4	10	3	5
Academie Politie Amsterdam-Amstelland	8	23	37	70
District 1, Centrum	111	184	245	230
District 2, Noord	82	88	97	104
District 3, Oost	114	135	143	159
District 4, Zuid	159	139	127	137
District 5, West	197	220	157	194
Anders:	248	107	81	107
Totaal:	1105	1064	1040	1183

De klachten werden in de meeste gevallen direct bij de Commissie (17%) of bij de politie (80%) ingediend, terwijl dit laatste percentage in 2011 77% was. De korpsbeheerder zelf ontving in 2012 2% van de klachten. Het grootste deel van de klachten (90%) werd zoals gebruikelijk door de klagers zelf ingediend (2010: 92%). In 10% van de gevallen werd een advocaat ingeschakeld (2011: 8%).

2.2 Waarover wordt geklaagd

De gedragingen waarover werd geklaagd, zijn zeer divers. In totaal worden er 53 categorieën onderscheiden. In Bijlage B is de verdeling van alle klachtonderdelen over alle categorieën opgenomen (Tabel B.2). Het gaat hier (en in Bijlage B) over de stellingen van klagers en niet om gegronde verklaarde klachten. Door de lange lijst van 53 categorieën raakt het overzicht uit beeld. Daarom is hieronder in Tabel 2.2 de ‘Top-tien’ opgenomen met de tien gedragingen waarover het meest werd geklaagd. In totaal vertegenwoordigt de Top-tien 60% van alle klachtonderdelen (gedragingen). Het cijfer tussen de haakjes geeft de rangorde van het jaar 2011 aan. Deze tabel bevat een goede weergave van het soort gedragingen waarover in vergelijking tot andere jaren meer of minder is geklaagd, zowel in absolute aantallen als in percentages. Op nummer 1 staat – zoals elk jaar – de categorie *uitlatingen/bejegening*. Terug in de Top-tien is de *vrijheidsbeneming en schade aanrichten*. Verdwenen uit de Top-tien zijn de categorieën *disproportioneel optreden* en *verbaliëren*.

Tabel 2.2

Top-tien soorten klachtonderdelen	2012		2011		2010		2009	
1 (1) bejegening/uitlatingen	226	20%	215	20%	216	21%	206	20%
2 (10) geweld	70	6%	34	3%	35	3%	36	3%
3 (2) aanhouden/overbrengen	61	6%	98	9%	112	11%	116	10%
4 (3) aangifte weigeren/afhandelen	59	5%	68	6%	72	7%	66	6%
5 (8) niet optreden	57	5%	41	4%	35	3%	37	3%
6 (7) geen/onvoldoende info aan klager	49	4%	43	4%	29	3%	33	3%
7 (-) vrijheidsbeneming	39	3%	4	<1%	5	<1%	15	1%
8 (6) handboeien	37	3%	47	4%	44	4%	47	4%
9 (-) schade aanrichten	33	3%	23	2%	33	3%	31	3%
10 (5) onvoldoende dienstverlening	32	3%	53	5%	52	5%	63	5%

Opvallend in het verslagjaar was de grote hoeveelheid klachtonderdelen die buiten de bestaande categorieën vielen.

(-) anders	73	7%	33	3%	31	3%	25	2%
------------	----	----	----	----	----	----	----	----

2.3 Het oordeel van de Commissie

In 2012 zijn 573 klachtzaken afgerond (2011: 539). Van deze in 2012 afgehandelde klachtzaken, die voor een deel nog in voorgaande jaren waren ingediend, heeft de Commissie 197 adviezen aan de korpsbeheerder uitgebracht (2011: 200). In bijna 19% van de adviezen (37 stuks) heeft de Commissie de korpsbeheerder geadviseerd van behandeling van een klacht af te zien, vanwege de overschrijding van de jaartermijn, vanwege onvoldoende belang van een klager of vanwege de mogelijkheid voor klager in beroep te gaan of bezwaar in te dienen. In 2011 ging het om 29 adviezen. In totaal adviseerde de Commissie 160 maal inhoudelijk (zie Tabel 2.3).

Een advies kan, zoals gezegd, op meer klachtonderdelen betrekking hebben. Over de 160 met inhoudelijk advies afgedane klachten heeft de Commissie 547 uitspraken gedaan. De cijfers betekenen dat gemiddeld het aantal klachtonderdelen per advies 3,4 was, terwijl dit aantal over alle in 2012 ingediende klachten 2,07 was (zie Tabel 1.1). In Tabel 2.3 is aangegeven tot welke oordelen de Commissie daarbij is gekomen. Het percentage gegrond verklaarde klachtonderdelen is in 2012 licht gestegen naar 21% (2011: 20%). Ongegronde klachten kunnen worden onderverdeeld in feitelijk ongegrond en normatief ongegrond. Feitelijk ongegrond wil zeggen dat de door klager gestelde feiten niet aannemelijk zijn geworden. Normatief ongegrond wil zeggen dat een feitelijk vastgestelde gedraging niet onbehoorlijk is geweest. Het percentage normatief ongegrond verklaarde klachten is gestegen (46%). Het percentage klachtonderdelen die feitelijk ongegrond zijn verklaard, is licht gedaald (14%). Het percentage klachtonderdelen die niet-ontvankelijk zijn verklaard, is licht gestegen (5%). De Commissie was in minder gevallen niet tot een oordeel in staat (7%).

Tabel 2.3 Het oordeel van de Commissie over behandelde klachtonderdelen
(totaal)

	2012		2011		2010		2009	
gegrond	117	21%	115	20%	140	23%	113	21%
normatief ongegrond	253	46%	240	42%	266	44%	241	44%
feitelijk ongegrond	74	14%	88	16%	85	14%	83	15%
geen oordeel	38	7%	63	11%	48	8%	48	9%
klager niet ontvankelijk	27	5%	20	4%	19	3%	17	3%
Commissie niet bevoegd	37	7%	37	7%	48	8%	43	0%
tevreden	1	0%	2	0%	1	0%	0	0%

Uitgesplitst naar de Top-tien van de klachtonderdelen kwam de Commissie tot het volgende oordeel:

Tabel 2.4 Het oordeel van de Commissie over behandelde klachtonderdelen in verhouding tot de Top tien over 2012

	totaal in advies	gegrond	ongegrond	geen oordeel	niet ontvankelijk	niet bevoegd	klager tevreden
uitlatingen/bejegening	89	13	64	8	3	1	0
geweld	13	2	9	2	0	0	0
aanhouden en overbrengen	40	6	30	0	2	2	0
aangifte weigeren/afhandelen	32	12	15	4	1	0	0
niet optreden	13	2	9	2	0	0	0
geen/onv. info aan klager	13	2	11	0	0	0	0
vrijheidsbeneming	7	1	6	0	0	0	0
handboeien	16	9	7	0	0	0	0
schade aanrichten	20	1	1	1	0	17	0
onvoldoende dienstverlening	27	6	18	1	1	1	0

De hoogste percentages gegrond verklaarde klachten hebben betrekking op *aangifte afhandelen/weigeren* (38%), *handboeien* (57%), en *onvoldoende dienstverlening* (29%).

2.4 Over de procedure

Ingediende klachten

Alle 533 in 2012 ingediende klachten kunnen direct grofweg in drie categorieën van behandeling worden verdeeld:

- 1) bemiddeling;
- 2) onderzoek ten behoeve van advisering door de Commissie; en
- 3) niet behandelen (overdragen; niet bevoegd; door de korpsbeheerder – tijdelijk – buiten behandeling gesteld).

Dan blijkt dat bijna 41% van de 533 klachten direct na ontvangst met het oog op bemiddeling naar het betreffende onderdeel van de politie werden doorgeleid (2011: 57%). In 28% van de binnengekomen klachten vroeg de Commissie de politie de klacht ten behoeve van advisering door de Commissie te onderzoeken (2011: 20%). Ongeveer 31% van de klachten is direct door de Commissie aan andere instanties overgedragen of is, na advies van de Commissie, door de korpsbeheerder (tijdelijk) niet in behandeling genomen.

Afgedane klachten

De politie heeft 167 (29%) van het totaal aantal in 2012 afgehandelde klachten (573) door bemiddeling afgedaan (2011: 37%). In 2012 werden 136 klachten (24%) wegens het uitblijven van een reactie van de klager opgelegd (2011: 17%). In 2012 zijn 16 klachten (3%) opgelegd, omdat zij langer dan 1 jaar geschorst waren en de

---

klager de Commissie niet om verdere behandeling van zijn klacht heeft gevraagd. Daarnaast werd 2% van de klachten alsnog overgedragen aan andere instanties (2011: 2%). In 7 gevallen heeft de klager de klacht ingetrokken (2011: 6). De Commissie heeft uiteindelijk in 34% van het totaal aantal afgehandelde klachten een advies aan de korpsbeheerder uitgebracht (179 adviezen op de 573 zaken). In 37 gevallen betrof het een advies om een klacht niet te behandelen. In 160 gevallen ging het om inhoudelijke adviezen aan de korpsbeheerder. Dit adviseren gebeurde op verzoek van klager en omdat de bemiddeling niet tot tevredenheid van klager had geleid. Een formele behandeling van een klacht duurde in totaal, inclusief de tijd die de politie nodig had, gemiddeld 173 dagen (2011: 186). De inspanningen van de politie en de Commissie lijken opnieuw vruchten af te werpen

2.5 Eigen onderzoek

Aanvullende informatie

Tijdens de behandeling van alle 572 klachten die in 2012 zijn afgehandeld², heeft de Commissie na ontvangst van de politierapportages de politie 138 keer om een aanvullend onderzoek gevraagd, omdat zij de politierapportages onvoldoende volledig vond, of lopende de klachtbehandeling aanvullende klachtonderdelen zich presenteerden. De Commissie heeft daarnaast ten behoeve van de in 2012 afgehandelde klachten 23 keer klager om een schriftelijke aanvulling gevraagd. Naast alle verzoeken om aanvulling stelde de Commissie klager en de betrokken politieambtenaren in de gelegenheid te reageren op de verklaringen van de andere partij

² Deze klachten werden deels in voorgaande jaren ingediend

(wederhoor): In totaal verleende de Commissie 163 keer wederhoor aan politie-ambtenaren en 213 keer aan klagers. Dit leidde tot een aantal schriftelijke reacties maar ook tot (telefonische) hoorzittingen.

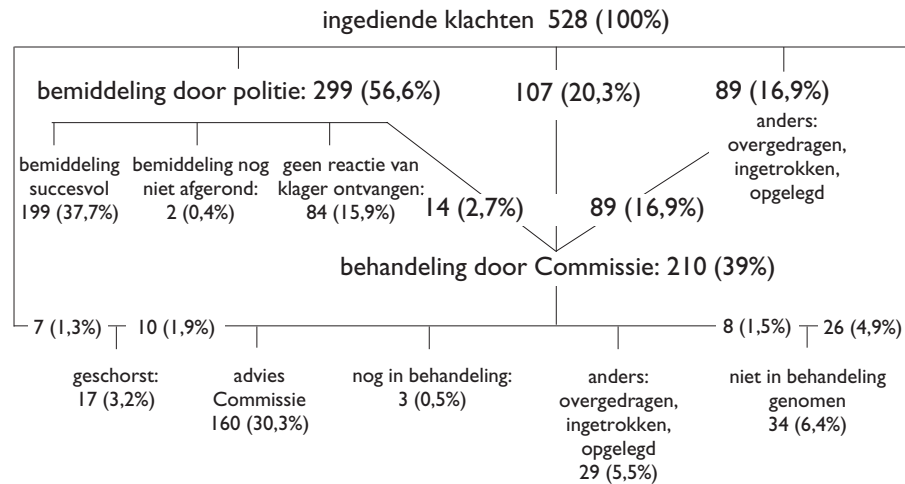
Het horen van betrokkenen

De Commissie heeft in het verslagjaar 111 keer in 91 klachtzaken gehoord (2011: 92 keer in 81 klachtzaken). In 7 van de 111 gevallen werd telefonisch gehoord.

2.6 Stroomschema klachten

Ter illustratie van de bij de afhandeling van klachten gevolgde procedure volgt hier Schema 2.1. In dit schema staat de stand van zaken op 31 december 2012 weergegeven van de 528 klachten die in 2011 werden ingediend. Dit schema geeft een beeld van de wijze waarop de in 2011 ingediende klachten zijn afgedaan. Uit het schema blijkt dat bijna 57% van de klachten voor bemiddeling werd doorgezonden, maar dat 3% van de klachten na bemiddeling alsnog bij de Commissie terecht kwam.

Schema 2.1 Stroomschema klachten

3

Inhoudelijk

Zoals ieder jaar bespreekt de Commissie in haar jaarverslag een aantal thema's. Ook dit jaar is dat het geval. In de thema's Bejegening, Omgaan met eigendommen en Artsen en medicijnen staan vooral de klachten centraal. De beide andere thema's (Het beledigen van een politieambtenaar en Bevoegdheden) geven een breder overzicht waarin ook beslissingen van de Nationale ombudsman en rechters aan de orde komen.

3.1 Bejegening

Reeds jaren voeren de klachten over 'bejegening' de Top-tien aan. Bejegening is echter eigenlijk een restcategorie. Immers, 'boeien' of 'disproportioneel optreden' en zelfs 'weigeren opnemen aangifte' zouden als bejegeningklachten kunnen worden opgevat. Dat zijn echter in de praktijk zelfstandige categorieën geworden. In dit jaarverslag wordt voor het eerst een selectie uit de verscheidenheid aan bejegeningklachten gegeven.

Bij sommige klachten over de bejegening door de politie is de Commissie niet in staat de feitelijke gang van zaken vast te stellen. Dat speelt vooral als de standpunten van een klager en die van de politie lijnrecht tegenover elkaar staan. (9792, 10997, 11094, 11206, 11272, 11311) Achteraf is vaak niet meer goed te reconstrueren of de bejegening behoorlijk was, omdat daarvoor de menselijke communicatie van te veel (subtiele) factoren afhankelijk is. (11570) De Commissie onthoudt zich om die reden niet zelden van een oordeel. (10627, 11372, 11414)

Bij onderstaande bloemlezing gaat het niet om een wetenschappelijk verantwoorde selectie. Deze bloemlezing is bedoeld aan te geven waarover burgers zoal

---

klagen en hoe de Commissie daarover adviseert, juist in het licht van de diversiteit van klachten die als ‘bejegingsklachten’ worden geregistreerd.

Klager wilde dat de politie zou onderzoeken of zijn vrouw met de kinderen in de auto het land had verlaten, mogelijk richting Frankrijk. De politie deed niets.

Het naar Frankrijk meenemen van kinderen zou een strafbaar feit kunnen zijn. Echter, een verdenking kan pas ontstaan als er enige informatie over dit vertrek van de vrouw met de kinderen is. Het optreden van de politieambtenaar is aan te merken als een poging van klager voldoende informatie voor een redelijk vermoeden van schuld te laten aanleveren, of in elk geval een poging om te weten te komen welke rol de politie hierin kon vervullen. De politieambtenaar heeft klager vanwege zijn gedrag uiteindelijk weggestuurd, terwijl hij klager daarbij de mogelijkheid bood terug te komen als hij zou zijn gekalmeerd. Nu klager deze informatie kennelijk niet kon verstrekken, was het optreden van de politieambtenaar niet onbehoorlijk. (11441)

Klager was recalcitrant. Dat staat vast. Desondanks mag van de politie worden verwacht dat zij zich professioneel opstelt, ook als de burger over de schreef gaat. De opmerking van de politieambtenaar A. dat klager ‘zijn grote bek moest houden’ is ongepast. Het optreden was niet behoorlijk. (11234)

Klager werd aangehouden en in de insluitings-/voorgeleidingsruimte geplaatst die klager als een kleine cel beschrijft. Klager moest na zijn aanhouding worden ingeboekt en aan een hulpofficier van justitie worden voorgeleid. Insluiting tot de voorgeleiding is niet onbehoorlijk. (11178)

Toen klager een politieambtenaar over de zijn inziens bewijsbare valsheid in

---

geschrijft door een andere politieambtenaar aansprak en daarvan aangifte wilde doen, noemde zij dat een 'wilde beschuldiging aan het adres van de politie.' Verder klaagde klager erover dat in het politieregister stond dat hij een apart geval was en 'raar haar maar welbespraakt'. Daarop waren haar reacties: 'Je zult wel raar gedaan hebben' en 'Professionele mening'. Deze opmerkingen waren naar het oordeel van de Commissie niet van dien aard dat van onbehoorlijk optreden kan worden gesproken, mede gelet op de verhitte toon van klager (wat de Commissie ook zelf herhaaldelijk heeft ervaren). (11361)

Klager, wiens zoon even daarvoor was aangehouden, kwam ongeveer op hetzelfde moment bij het politiebureau aan als de politieambtenaren. Klager liep achter het politievoertuig aan en kwam op het parkeerterrein van het politiebureau terecht. Het was geen openbaar parkeerterrein. Politieambtenaar J. heeft van enige afstand klager toegeroepen dat hij zich niet op dit terrein mocht begeven. De Commissie achtte dit optreden niet onbehoorlijk. Klager, die gedurende vier jaar als personeelsfunctionaris bij de politie heeft gewerkt, had moeten begrijpen dat hij daar niet zomaar mocht komen. Dat J. hem van een afstand toeriep, was niet onbehoorlijk, nu J. daar met een collega en een arrestant was. (11000)

Politieambtenaar T. heeft klager staande gehouden, terwijl T. niet aan het werk was, burgerkleding droeg en op zijn eigen motor reed. T. wilde klager op zijn verkeersgedrag aanspreken, aangezien klager volgens T. heel gevaarlijk reed. In het daarop volgende gesprek kwam T. volgens klager erg agressief over. Klager moest mee naar een politiebureau en kreeg daar twee aankondigingen van beschikkingen aangezegd.

Klager heeft tegen de aankondigingen van beschikkingen een beroepschrift ingediend. Daarop heeft T. telefonisch contact met klager opgenomen, aangezien hij van klager weten wilde waarom klager allerlei onwaarheden in zijn beroepschrift had opgenomen. Klager heeft dit als dreigend en intimiderend ervaren. De Commissie oordeelde dat T. in het kader van deze procedure aan de officier van justitie (die over het ingestelde administratieve beroep moest beslissen) een schriftelijke reactie had kunnen en moeten sturen. De Commissie vond het niet gepast dat T. ervoor had gekozen om (ook) persoonlijk contact met klager op te nemen. (11177)

In een (vreemdelingenrechtelijk) onderzoek naar het mogelijke bestaan van een schijnhuwelijk is klager aan een indringend onderzoek onderworpen, met uiteindelijk grote, nadelige consequenties. Dit laatste maakt evenwel niet dat het onderzoek als zodanig onbehoorlijk moet worden geacht. Het was de Commissie niet gebleken dat als gevolg van het gebruik van de Engelse taal of van de tolken-telefoon fouten in het proces-verbaal zijn gemaakt. De vragen over en onderzoek naar intieme zaken zijn inderdaad confronterend maar wel een geëigend middel en zelfs hét geëigende middel om te toetsen of twee personen een duurzame relatie hebben. Gesteld noch gebleken is dat die vragen en dat onderzoek verder gingen dan nodig. (10691)

Politieambtenaar P. heeft aan de huisgenote van klager gevraagd of zij een relatie met klager had. Dat, zo oordeelde de Commissie, was niet zo fijngevoelig, te meer daar klager een ziekelijke man van 70 jaar was en de huisgenote 20 jaren oud. Beter was het geweest te vragen *welke* relatie de vrouw met klager had. Dit achtte de Commissie echter weer niet zo onheus dat het stellen van deze vraag niet behoorlijk zou zijn geweest. (11198)

Een man had een klacht ingediend. Een van de twee betrokken politieambte-

---

naren trof klager ongeveer een jaar later en vroeg klager naar de stand van zaken van de klacht. Dat was wellicht niet erg gelukkig, maar niet van zodanige aard dat het optreden niet behoorlijk was. (9792)

Klager, als beveiligder in een winkel werkzaam, betrapte een dief die hij vervolgens heeft aangehouden. Toen de politie ter plaatse kwam, was klager bezig de aangifte op de computer in te vullen. De politieambtenaren wezen klager erop dat hij fouten maakte. De Commissie achtte het aannemelijk dat het aangifteformulier vele taalfouten bevatte, waarbij zij haar oordeel mede op de door klager opgestelde klachtbrief aan de Commissie baseert, waarin vele taalfouten stonden. De politieambtenaren hebben klager kennelijk met het invullen van het aangifteformulier willen helpen. Dat is begrijpelijk. De Commissie kan de politieambtenaren namelijk volgen in hun standpunt dat een aangifte begrijpelijk moet zijn en dus zo min mogelijk taal- en/of schrijffouten moet bevatten. De Commissie achtte dit optreden niet onbehoorlijk. (11073)

Politieambtenaren waren getuige dat klaagster de medewerker van de winkel beledigde. De medewerker vertelde hen dat zij tegen klaagster ter zake van bedreiging en belediging aangifte wilde doen.

De politieambtenaren hadden de keuze klaagster aan te houden en naar het politiebureau over te brengen of de-escalerend op te treden. Dat laatste gebeurde, en wel door de corrigerende opmerking van een van de politieambtenaren (W.), waarbij hij de opvoeding van klaagster en van hemzelf ter sprake bracht. Gelet op de woordkeuze van klaagster acht de Commissie de uitlating van W. niet onbehoorlijk. (11322)

Klager stelt dat de politie tegen hem heeft gezegd dat hij ‘...zijn bek moest houden.’ De Commissie stelt vast dat de politie niet op het klachtonderdeel is ingegaan. De politie rapporteert wel dat ‘door mondeling instructies aan de aanwezige personen te geven een veilige werkomgeving is gecreëerd’. De Commissie sluit niet uit dat daarbij door de politie is gezegd dat een of meer aanwezigen hun bek moesten houden, maar zij kan dit niet met zekerheid vaststellen. De Commissie onthield zich op dit punt van een oordeel. (11578)

De politie is binnengetrepen met als doel zoon M. aan te houden. Het is begrijpelijk dat de politie niet volledig vertrouwd is op de verklaring van klagers dat M. zich niet in de woning bevond, maar dit zelf wilde waarnemen. Ook is het niet onbehoorlijk dat een van de politieambtenaren (gedeeltelijk) een deken van zoon K. heeft afgetrokken om te verifiëren wie er onder de deken lag. Verder is het verzoek om de gesloten kamer te openen niet onlogisch, gezien het doel van het binnengedren. Derhalve acht de Commissie dit politieoptreden niet onbehoorlijk. (11559)

De politie heeft klager bij de insluiting naar zijn ziektekostenverzekering gevraagd. Klager vond dat ongepast. De politie verklaart dat deze vraag in de arrestantenmodule is opgenomen. Het doel hiervan is dat de gegevens van de zorgverzekeraar bekend zijn, in het geval een arrestant medische hulp nodig heeft. De Commissie achtte de vraag niet onbehoorlijk. (11375)

Tijdens een gesprek van de politieambtenaar S. met de ex-vriendin van klager en een getuige is ter sprake gekomen dat klager als gigolo werkte. S. erkent dat hij van deze activiteiten van klager op de hoogte was en dat dit ter sprake is gekomen. S. ontkenet echter dat hij die informatie in dat gesprek had gegeven. De ex-vriendin en de getuige verklaren beiden dat S. de ‘nevenactiviteiten’ van klager wel tijdens het gesprek heeft genoemd.

Het gaat hier – dat moge duidelijk zijn – om een gevoelig en persoonlijk gegeven. S. ontkende dat hij ter sprake had gebracht dat klager als gigolo werkte maar hij was tevens tijdens de klachtprocedure niet bereid om openheid te geven wie dat dan wel ter sprake had gebracht of wat er was voorgevallen. Hij verklaarde dat hij dat als schending van zijn geheimhoudingsplicht beschouwde. De Commissie hield het er voor dat S. zich ten minste onvoorzichtig heeft uitgedrukt en daarbij – gewild of ongewild – klagers ex-vriendin deelgenote heeft gemaakt van het gegeven dat klager als gigolo werkte. S. heeft de kans laten voorbijgaan om een ander licht op de gang van zaken te werpen door zijn weigering om genoemde openheid te geven. Het optreden van S. was niet behoorlijk. (11499)

Een klacht ging mede over de wijze van bejegening: de zuchtgeluiden, de toon en de wijze waarop klaagster te woord is gestaan. De Commissie oordeelde dat zeker van de zijde van de politie een zakelijke, professionele en klantvriendelijke bejegening mag worden verwacht. Zuchtgeluiden horen hier niet in thuis. De Commissie achtte het handelen van de politieambtenaar op dit punt niet behoorlijk. De Commissie heeft er met instemming kennis van genomen dat de politieambtenaar dit zelf ook heeft ingezien. (11652)

Klaagster had een hondje. Klaagster had tevens met de beheerder van het buurthuis een meningsverschil. Klaagster mocht namelijk ingevolge de huisregels haar hondje niet meer naar binnen meenemen. Dat heeft de beheerder haar ook verteld. Klaagster was echter niet van plan om zich aan deze regels te houden en had aangekondigd dat zij weer met haar hond naar het buurthuis zou komen.

Naar aanleiding van deze aankondiging heeft de beheerder van het buurthuis contact met de politie opgenomen. De buurtregisseur nam in een poging te bemiddelen met klagster contact op. Klagster vond de buurtregisseur niet bevoegd. De Commissie volgt klagster niet in dit standpunt. De buurtregisseur wilde een conflict (waarbij mogelijk politie ter plaatse zou kunnen worden geroepen en huisvredebreuk dreigde) in de kiem smoren, hetgeen de veiligheid en leefbaarheid in de buurt ten goede komt. Het optreden was behoorlijk. (11541)

Klager stoorde zich eraan dat hij op strenge toon in het openbaar werd gezien op een lichte verkeersovertreding. Dat heeft tot een woordenwisseling geleid, waarna het ene woord het andere uitlokte en uiteindelijk klager is aangehouden. De Commissie kwam evenwel tot het oordeel dat de politieambtenaar weliswaar streng, maar niet onbehoorlijk heeft opgetreden. (11172)

De Commissie begrijpt dat politieambtenaar G. geërgerd was toen klager voor de zoveelste keer met het rsc belde. Het was echter niet behoorlijk dat G. boos werd, toen klager dreigde een klacht tegen hem (en zijn collega's) in te dienen. Het indienen van een klacht is immers een Grondwettelijk recht. De uitlatingen 'Ik pik het niet' en 'Dan spreken we elkaar nog wel' had G. achterwege kunnen en moeten laten. (11484)

De kinderen van klagster, van vijf en zeven jaren oud, zijn na de aanhouding van klagster met het buurmeisje dat geregeld oppaste, naar het politiebureau overgebracht, overigens een ander politiebureau dan waar hun moeder was ingesloten.

De politie heeft de plicht voor opvang van jonge kinderen te zorgen. De vraag is waarom de kinderen niet thuis onder de hoede van het buurmeisje, of bij het

---

buurmeisje thuis konden worden achtergelaten. Dat komt de Commissie als een minder traumatiserende ervaring voor dan het meenemen naar een politiebureau. Niet is gebleken dat de politie klaagster (of haar kinderen) heeft gevraagd wat zij de beste oplossing achtte(n). Dat had beter gekund, hoewel het optreden niet onbehoorlijk was. (11341)

Klager stond op de tramhalte op het Rokin in Amsterdam te wachten. Op een gegeven moment kwam er een motoragent G. aangereden, die stopte en klager van gezicht herkende. Daarop vroeg G. per portofoon of iets over klager bekend was. Vervolgens reed G. naar klager en vroeg hem of hij gesignaleerd stond, omdat klager mogelijk een bekende zakkenroller zou zijn. Dit was volgens de Commissie behoorlijk. Toen meer politieambtenaren ter plaatse kwamen, begon klager beledigende opmerkingen te roepen, zoals 'schijtbakken' en 'lafaards'. Toen G. hierop klager mededeelde dat hij hiervoor een proces-verbaal zou krijgen, bedreigde klager G. wat tot de aanhouding van klager leidde. Tijdens het aanleggen van de transportboeien vroeg klager aan G. wie hij wel niet dacht te zijn. Hierop antwoordde G. dat hij in ieder geval geen zakkenroller was. Dit laatste had G. volgens de Commissie achterwege moeten laten (te meer nu klager niet voor zakkenrollen werd aangehouden). Dat was niet behoorlijk. (11363)

De Commissie moet over klachten over de bejegening door politieambtenaren oordelen. Dat is niet gemakkelijk, omdat het allereerst steeds om het vaststellen van de waarheid gaat waarover verschillende personen op hun eigen manier schriftelijke of mondelinge verklaringen hebben afgelegd, vanuit hun eigen perspectief, belang en interpretatie. Bovendien kunnen intentie van de een en perceptie dan de ander uiteenlopen. (11270) Op grond van deze bloemlezing is het niet mogelijk algemene wetmatigheden te formuleren. Wel ontstaat hiermee inzicht in de manier waarop de Commissie met deze categorie klachten omgaat.

3.2 Het beledigen van een politieambtenaar

Het beledigen van een politieambtenaar is bijna het tegenovergestelde van de bejegening door politieambtenaren. De vraag is: wat moet een politieambtenaar accepteren en wanneer wordt een uiting van een burger een belediging. In de loop der jaren is de Commissie vaak met deze vraag geconfronteerd. De Commissie heeft bovendien de rechtspraak in Nederland bijgehouden, wat ook een bron van informatie is. In dit jaarverslag worden beide bronnen gecombineerd weergegeven.

Klaagster, net uit het politiebureau heengezonden, zei op luide toon, al dan niet in haar mobiele telefoon: 'Kankerpolitie, jullie doen niets! Kankerpolitie! Kankerpolitie! Gooi molotovcocktails op het Surinameplein! De kankerpolitie doet niets!' Ook nadat twee politieambtenaren in burger zich als politie kenbaar hadden gemaakt en haar hadden gewaarschuwd, ging zij met schelden door. De Commissie beoordeelde de aanhouding terecht. (11108)

Door de Nederlandse rechter wordt vrij snel aangenomen dat een burger een politieambtenaar beledigt. Een aantal voorbeelden, door de jaren heen verzameld, en de reactie van rechters daarop, is informatief.³

³ De hieronder genoemde uitspraken zijn de volgende. 1: 28 december 2007, L/JN BC0815. 2: Hof Amsterdam 1 december 2009, L/JN BK4963. 3: HR 18 december 2007, L/JN BB8985. 4: februari 2008, ongepubliceerd, vgl. L/JN BI5623. 5: HR 22 december 2009, L/JN BJ9796. 6: 12 december 2008, L/JN BG9928. 7: Hof Amsterdam, 24 december 2008, L/JN BG9925. 8: HR 22 september 2009, L/JN BI5623. 9: HR 8 mei 2012, L/JN BV9188. 10: HR 22 november 2011, L/JN BQ3106. Zie ook HR 22 december 2009, L/JN BJ9796, NJ 2010/671. De L/JN-nummer van deze uitspraken leiden via www.rechtspraak.nl tot de uitspraak zelf.

-
1. De verdachte had de verbalisanten, toen zij (in de ogen van de verdachte: onnodige) bekeuringen aan het uitschrijven waren, *homo's* toegezongen. De verdachte had verklaard dat deze term voor hem zoiets als 'sukkel' of 'eikel' betekende en dat hij zich kon voorstellen dat de politie zich beledigd voelde. De verbalisant had de uiting als beledigend ervaren. Het gerechtshof 's-Hertogenbosch achtte op grond daarvan het opzet om te beledigen bewezen.
  2. Een verdachte voegde twee politiebeambten, werkzaam in de rechtmatige uitoefening van hun bediening, toe: *Motherfucker* en *Fascisten*. Dat was een belediging.
  3. Volgens de Hoge Raad moeten de uitgesproken woorden *Fuck you* en het daarbij opsteken van de middelvinger in de richting van de politieambtenaar als beledigend worden beschouwd wanneer zij als strekking hebben die ander in zijn eer en goede naam aan te randen.
  4. De Politierechter te Assen () sprak een man vrij die – enigszins aangeschoten – een politieambtenaar *mafkees* had genoemd. De rechter oordeelde dat '...een politieagent een wat dikkere huid mag hebben. Een burger doet ook geen aangifte als iemand hem voor mafkees uitmaakt.' De hogere/latere rechtspraak is het met dit laatste standpunt niet eens.
  5. De uitspraak '*Wat moet je nou, mafkees!*' werd door Hoge Raad als belediging van een opsporingsambtenaar aangemerkt.
  6. Een andere verdachte was reeds bekeurd (en later door de politierechter veroordeeld) voor wildplassen en het niet kunnen tonen van een ID-bewijs. Verdachte, dronken en geërgerd, maakte de beide politieambtenaren uit voor *slome eikels*. Hij moest een nacht op het politiebureau doorbrengen. In hoger beroep oordeelde het gerechtshof Amsterdam dat er van (eenvoudige)

-
- belediging van een ambtenaar in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening sprake was.
7. Een andere verdachte werd door de politierechter van belediging van een ambtenaar vrijgesproken die in aanwezigheid van een tiental andere burgers tegen de politieambtenaar had gezegd: *vieze teringlijer*. Het Openbaar Ministerie ging in beroep. Het gerechtshof overwoog: 'Voor de beoordeling of de gebezigde woorden opzettelijk beledigend zijn, dient te worden gekeken naar de omstandigheden van het geval en of die bewoordingen de strekking hebben een ander bij het publiek in een ongunstig daglicht te stellen en hem aan te randen in zijn eer en goede naam. De beoordeling hiervan is in belangrijke mate afhankelijk van de in de maatschappij geldende normen.' De conclusie was: term was beledigend en de boete werd € 200.
  8. De termen *sukkels*, *losers*, *klootzakken* of *kankerlijers* zijn beledigend, indien het uiten van die termen de strekking heeft die ander (mondeling en in diens aanwezigheid) in zijn eer en goede naam aan te randen.
  9. Wel kunnen de omstandigheden waaronder deze uitingen zijn gedaan, het beledigend karakter daaraan onzeggen. De uiting: *mierenneuker* is een normaal, althans niet typisch beledigend woord, dat desondanks in een bepaalde context beledigend (het aanranden van eer en goede naam) kan zijn. Wel moet die context dan voldoende blijken om tot een veroordeling te komen.
  10. Of de op een internetforum geplaatste uitspraak: *En aan meneer de agent die dit leest: en mocht je gister zeker niet over je wijf heen* beledigend is, hangt van de feiten en omstandigheden af. In dit geval mocht de verdachte ervan uitgaan dat de betreffende politieambtenaar het bericht zou lezen en zou weten dat het van de verdachte afkomstig was. Het hof kwam tot een veroordeling. De Hoge Raad vernietigde die uitspraak nu de geciteerde bewoordingen in het

---

algemeen niet beledigend zijn en dat de door het hof aangenomen context dat niet anders maakt.

De Commissie oordeelde het afgelopen jaar onder meer dat onder meer de uiting '*kankerjood*' een belediging opleverde, zodat een aanhouding terecht was. (11107) In een andere klacht bleek dat een voetganger die voor het door rood lopen werd geverbaliseerd, een politieambtenaar voor *kankerhomo* uitmaakte, wat overigens niet tot een tweede verbaal leidde. Ook dat zou een belediging zijn geweest. (11281)

Dit uitvoerige overzicht maakt in ieder geval duidelijk dat burgers niet zo maar alles tegen een politieambtenaar kunnen zeggen of roepen. Verwensingen die zonneklaar zijn bedoeld om de eer of goede naam van een politieambtenaar aan te randen, zijn al snel strafrechtelijke beledigingen. Er blijken echter ook verwensingen te zijn die beslist niet aardig zijn bedoeld maar daarom nog niet een belediging in strafrechtelijke zin zijn. Voor zowel burgers als politieambtenaren geldt: terughoudendheid is geboden.

3.3 Omgaan met eigendommen

Het komt geregeld voor dat de politie als vaak onbedoeld gevolg van de uitoefening van een van haar taken iets met de eigendommen van burgers moet. In het verleden is het voorgekomen dat een recalcitrante automobilist naar het politiebureau moest, terwijl zijn busje, dubbel geparkeerd, werd achtergelaten. Ook zijn fietsen geregeld achtergelaten. Voorts is het voorgekomen dat de politie een groot bedrag aan contanten bij een persoon aantrof die met een ambulance naar het

---

ziekenhuis moest. Ten slotte zijn volgens klagers bij de insluiting wel eens goederen verdwenen. De politie heeft steeds een zekere zorgplicht, die echter niet onbegrensd is. In 2012 ging een aantal klachten over dit omgaan met eigendommen van burgers.

Klager werd in Diemen aangehouden en naar Den Bosch overgebracht. Hij kreeg bij heen-zenden in Den Bosch niet zijn eigen jas mee. Het bleek dat zijn jas met die van een andere man was verwisseld die op vrijwel hetzelfde moment was aangehouden. De jas bleek nog op het politiebureau in Diemen te liggen. Nadat klager zich daar, na zijn vrijlating uit Den Bosch, in Diemen had gemeld, heeft politieambtenaar D. naar de jas gezocht, deze gevonden en nog dezelfde dag bij de camper van klager teruggebracht. Hij is ook naar Den Bosch gereden om de andere jas op te halen en bij de andere arrestant terug te brengen. De Commissie overwoog, wat het verwisselen van de jassen betreft: het kan gebeuren dat zaken in de foullering kwijt raken, hoewel dat niet hoort. Waar het om gaat, is wat de politie doet, als dit blijkt. Dit optreden was behoorlijk. (11216)

Klager stelt dat de politie opnames op zijn dicteerapparaat heeft gewist door dit apparaat op opnamestand naast een lopende kraan te plaatsen. De betrokken politieambtenaren ontkennen zelfs maar het dicteerapparaat te hebben gezien en verklaren dat zij maar zeer kort in de woning zijn geweest. De Commissie achtte deze klacht ongegrond. (11361)

Toen klager de bezittingen van zijn partner bij het politiebureau kwam ophalen, ontbraken er twee fietstassen. Ook hing de rugzak aan het stuur van de fiets en deze was door de regen doornat.

Het bleek dat de fiets naar het Politie Opslag Terrein was overgebracht, nadat de technisch verkeersspecialist de fiets had onderzocht. Er was op het betreffende formulier niet vermeld dat er fietstassen op de fiets zaten; wel werd een rugzak vermeld. De politie verklaarde dat er op het terrein geen plaats was om fietsen binnen te plaatsen. De politie betreurde dat en bood naast excuses ook aan om de tassen aan klager te vergoeden. Dat is inmiddels gebeurd. De Commissie oordeelde dat de politie niet zorgvuldig met de eigendommen van het slachtoffer is omgegaan. Het optreden was dan ook niet behoorlijk. (11321)

De politie had de auto van klager, na een verbod om er verder mee te rijden en het vorderen van afgifte van de autosleutels, op het parkeerterrein van een tankstation geparkeerd. Klager vond het onjuist dat de auto daar zonder enige wijze van toezicht was achtergelaten. De politieambtenaren rapporteerden dat zij de auto daar hadden geplaatst, aangezien hen bekend was dat daar videobewaking is, er regelmatig bewaking langsrijdt, politievoertuigen daar regelmatig langsrijden en tanken en er ook verder die dag nog verkeerscontroles zouden plaatsvinden, waardoor zij het voertuig nog geruime tijd in de gaten konden houden. Voorts is het in deze gevallen gebruikelijk een auto op de openbare weg te parkeren en af te sluiten. De Commissie overwoog daarentegen dat er geen enkele bevoegdheid bestond de autosleutels te vorderen en klager op die wijze te dwingen de auto te laten staan. In zijn algemeenheid geldt dat de politie de bestuurder in een situatie als deze op vrijwillige basis kan verzoeken de auto achter te laten. Nu klager de autosleutels niet wilde afgeven (mogelijk om een bekende zijn auto te laten verplaatsen), zou in beginsel inbeslagneming van de auto de enige mogelijkheid zijn geweest om klager te beletten verder te rijden (als daartoe gronden aanwezig waren). De auto is echter niet in beslag genomen. (11234)

Klager werd aangehouden. Volgens hem is zijn geld buiten zijn aanwezigheid geteld. Zodoende wist hij niet precies hoeveel geld er in zijn portemonnee zat, en zou hij er ook niet achter komen als er iets zou missen. Klager heeft wel getekend voor het bedrag, omdat hij door de onterechte aanhouding was overrompeld.

Na een aanhouding dient een politieambtenaar op grond van artikel 30, tweede lid, van de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en andere opsporingsambtenaren (Ambtsinstructie) nauwkeurig alle goederen die hij in bewaring heeft genomen, te registreren. Uit de verklaringen in bovengenoemde klacht blijkt dat meerdere politieambtenaren het geld zorgvuldig hebben geteld en geregistreerd, waarna klager door ondertekening heeft verklaard met het vastgestelde bedrag akkoord te zijn. Er bestaat echter geen verplichting in bewaring genomen geld in het bijzijn van een verdachte te tellen. (10627)

Twee politieambtenaren bejegenden klager onheus bij een geschil tussen klager en een verkeersregelaar bij een taxistandplaats op het Leidseplein/ Kleine Gartmanplantsoen. Klager werd aangehouden. Zijn taxi mocht daar niet blijven staan. Zijn taxi werd naar het politiebureau overgebracht en op straat geparkeerd. Op het politiebureau vroeg klager tevergeefs om zijn navigatiesysteem. Toen klager buiten kwam, was zijn navigatiesysteem uit zijn taxi verdwenen.

De dienstdoende politieambtenaar deelde klager mede dat hij en zijn collega's door drukte tijdens de nachtdienst het navigatiesysteem niet uit de auto van klager

---

konden halen. Uit onderzoek van de Commissie werd duidelijk dat niet in de politiestructuren was geregistreerd wie de auto van klager had overgebracht, waar de auto was geplaatst en of de auto deugdelijk was afgesloten. Wel, zo oordeelde de Commissie, heeft de politie vanaf het moment van overbrenging van de auto van klager de verantwoordelijkheid over de auto en de goederen die in de auto liggen. Dat daarover niets in de politiestructuren is geregistreerd en dat ook bij navraag de politie niet heeft kunnen achterhalen hoe met de auto van klager is omgegaan en wie daarvoor verantwoordelijk was, oordeelde de Commissie niet behoorlijk. Echter, het was niet aannemelijk geworden dat de auto was opengebroken en/of dat het navigatiesysteem uit de auto was gestolen. Op dat punt onthield de Commissie zich van een oordeel. (11313)

De politie heeft in beginsel de plicht zorgvuldig met eigendommen van burgers om te gaan (zie Openbaar rapport van de Nationale ombudsman 2006/222). Dat geldt zowel in en bij woningen als op straat en op het politiebureau. Vanzelfsprekend is het niet behoorlijk om zonder noodzaak schade aan of in een woning aan te richten. Op straat is het vaak een kleine moeite de fiets van een arrestant degelijk op slot te zetten. Met auto's wordt het al lastiger, omdat de aanvankelijke bestuurder niet meer mag (onder invloed) of kan (aangehouden) besturen. Dat speelt zeker op een plaats waar slechts betaald mag worden geparkeerd, en des te sterker indien het motorrijtuig op een hinderlijke plek staat, zoals dubbel geparkeerd op straat of bij een taxistandplaats. In een dergelijk geval zou een apart proces-verbaal wegens het belemmeren van het verkeer kunnen worden opgemaakt, waarna de auto kan worden weggesleept. Overigens is deze zorgplicht van de politie niet absoluut: wanneer een burger zich verzet, heeft de politie in voorkomende gevallen geen mogelijkheid de eigendommen van een burger zeker te

---

stellen. De keerzijde van deze zorgplicht is evenwel dat niet van de politie kan worden gevergd dat bijvoorbeeld de huissleutels (11212) of de autosleutels (11405) van een ingeslotene aan een vriend worden meegegeven.

3.4 Artsen en medicijnen

In verband met de extra risico's van ingeslotenen die medische hulp of medicijnen behoeven, volgen hieronder enige voorbeelden van klachten uit 2012.

Klager werd om half vier 's middags ingesloten. Om tien uur 's avonds werd het duidelijk dat hij psychische problemen had en daarvoor medicatie gebruikte. Het duurde tot één uur de volgende middag, voordat een GGD-verpleegkundige klager bezocht. Pas om zes uur 's avonds en dus meer dan 24 uur na zijn insluiting is hij door een GGD-arts bezocht.

De politie had zich aanmerkelijk eerder meer inspanningen moeten getroosten om een medische deskundige klager te laten bezoeken. (11224)

Een klager stelt dat hij, in het dagverblijf ingesloten, om een pijnstillertje (die in zijn jaszak zat) had gevraagd maar dat hem dit werd geweigerd, omdat eerst een dokter moest komen. In de Dienstvoorschriften wordt gesteld dat medicijnen alleen door of in opdracht van een arts mogen worden verstrekt. In zoverre was het antwoord dat klager op zijn vraag kreeg, correct en het optreden niet onbehoorlijk. Maar dan moet de politie er wel voor zorgen dat die arts (of namens hem: een verpleegkundige) tijdig bij de arrestant langsgaat. (11062)

Een klager was hartpatiënt. Tijdens de pauze van het verhoor zijn de verbali-

---

santen erop gewezen van klager tijdig naar de PI terugmoest, omdat hij tussen 15.00 en 17.00 uur zijn medicijnen moest innemen. Toen het verhoor op het politiebureau was afgerond, is hij echter niet tijdig naar zijn cel in het Huis van Bewaring teruggebracht, zodat hij zijn hart-medicijnen te laat moest innemen. In de tussentijd was de gezondheid van klager dusdanig achteruit gegaan dat er met spoed een ambulance moest komen om hem van zijn medicijnen te voorzien. De Commissie achtte het aannemelijk dat de verhorende ambtenaren na afloop van het verhoor de arrestantenverzorgers erop hebben gewezen dat klager tijdig naar het Huis van Bewaring moest worden teruggebracht. Derhalve zijn de politie-ambtenaren van het Cellencomplex Noord-West aan wie deze mededeling is gedaan, nalatig geweest, nu zij niet voor de spoedige terugkeer hebben gezorgd. Dat was, gelet op de mogelijk ernst van de ziekte van klager, onbehoorlijk. (11603)

De Commissie heeft vaker met deze problematiek te maken gehad. De praktijk is dat de GGD-arts aan een verpleegkundige de voorverkenning overlaat. De politie heeft geen zeggenschap over het tijdstip en de wijze waarop de GGD-arts zijn/haar werk uitvoert en moet dus volstaan met de melding aan de GGD. De *Ambtsinstructie* schrijft echter voor dat de politie met een arts overlegt in het geval er aanwijzingen zijn dat een ingeslotene medische bijstand behoeft dan wel dat er bij deze persoon medicijnen zijn aangetroffen.

Wat betreft de medicijnen geldt het volgende. Paragraaf 3.3.2 van *Dienstvoorschrift 15.10.7 (betreffende de zorg voor en bejegening van personen die onder toezicht van de politie staan)* luidt, voor zover hier van belang: 'Als een arrestant medicijnen bij zich heeft voor eigen gebruik, moet een arts van de GG en GD worden gewaarschuwd. Slechts deze arts beslist over het gebruik van medicijnen.' Dat betekent dat de politie geen medicijnen aan een ingeslotene mag verstrekken, ook al bevinden die medicijnen zich in de fouillering.

Als echter een arts daarover moet beslissen, moet zijn geregeld hoe een arts wordt ingeschakeld. Artikel 15, eerste lid, onder d, van het *Besluit beheer regionale politiekorpsen* verplicht de korpsbeheerder voorzieningen te treffen opdat de ingeslotene over de noodzakelijke medische zorg beschikt. De korpsbeheerder moet daartoe met artsen in de regio een regeling te treffen ten einde een regeling te treffen zodat hulp voor de medische zorg van ingeslotenen verzekerd is. Daartoe zijn afspraken gemaakt met de GGD.

In het *Dienstvoorschrift Zorg voor en bejegening van ingeslotenen in cellencomplexen van het korps*, staat dat, indien de ingeslotene in verband met zijn lichamelijke of geestelijke toestand daarom vraagt, de verpleegkundige of de arts wordt ingeschakeld (§ 4.3.2). Indien binnen het cellencomplex een verpleegkundige *aanwezig* is, wordt een arts niet eerder gewaarschuwd dan na onderzoek van de ingeslotene door de verpleegkundige (§ 4.3.3). De praktijk is doorgaans dat op een lijst met arrestanten wordt aangegeven dat de verpleegkundige, zodra deze langskomt, de arrestant bezoekt. Meestal komt deze ergens in de ochtend langs, met als gevolg dat de arrestant soms bijna een dag op zijn medicijnen moet wachten.

In 2009 verscheen het rapport van de Nationale ombudsman over een klacht over het niet verstrekken van medicijnen die klager bij zijn aanhouding bij zich had, en over het uitblijven van een bezoek van een arts gepubliceerd. (Nationale ombudsman Openbaar rapport 2009/289) De klacht had op de politie Amsterdam-Amstelland betrekking. In het *Dienstvoorschrift Zorg voor en bejegening van ingeslotenen in cellencomplexen van het korps* is, aldus de Nationale ombudsman, bepaald dat in eerste instantie de verpleegkundige wordt ingeschakeld, en indien nodig de arts wordt gewaarschuwd. De Nationale ombudsman stelde vast dat dit dienstvoorschrift niet in overeenstemming is met de Ambtsinstructie ten aanzien van het raadplegen van een arts. De Nationale ombudsman doet de korpsbeheer-

---

der de aanbeveling om nader te bezien of het Dienstvoorschrift in overeenstemming met de Ambtsinstructie moet worden gebracht. Uit de hierboven genoemde voorbeelden blijkt dat deze aanbeveling in 2012 nog niet tot veranderingen had geleid. Voorts was de Nationale ombudsman met het oog op de klacht van oordeel dat de politie door geen arts te raadplegen heeft gehandeld in strijd met het vereiste van bijzondere zorg. De onderzochte gedraging was op dit punt niet behoorlijk. Ook bleek dat de medicijnen door de verpleegkundige waren versprekt, en niet op beslissing van een arts. Ook dit was niet behoorlijk. De Commissie sluit zich bij de aanbeveling van de Nationale ombudsman aan.

3.5 Bevoegdheden

In de Politiewet 1993 en de Politiewet 2012 zijn de algemene taken van de politie opgenomen. In sommige andere bijzondere wetten, zoals de Wegenverkeerswet, zijn specifieke taken opgenomen. Een taak betekent echter niet vanzelfsprekend een bevoegdheid. In de praktijk van de politie komt regelmatig de vraag naar bevoegdheden voor. Zo deed de Hoge Raad onlangs een uitspraak waarin het volgende speelde (5 april 2012, *LJN BO6693*). Een verkeersassistent hanteerde een lasergun en stelde vast dat een bestuurder in de bebouwde kom meer dan 40 km/u te hard reed. De advocaat van de verdachte wenste documenten te zien waaruit zou blijken dat de verkeersassistent, tevens buitengewoon opsporingsambtenaar, opsporingsbevoegd was. Daarvoor waren volgens de Hoge Raad een akte van beëdiging en een proces-verbaal van die beëdiging nodig. Gedurende de vele zittingen, voor de politierechter en in hoger beroep, kwamen die documenten niet op tafel. Vrijspraak moest volgen. Hieronder volgen enige gebieden waarbij

---

bevoegdheden eveneens van belang zijn en waarmee de Commissie geregeld wordt geconfronteerd.

Hulpverlening

Een buitenlandse ingenieur had met door hem meegebrachte apparatuur gemeten dat er te veel *low frequency noise* in het hotel waar hij verbleef, was en wilde na de eerste nacht in het hotel zijn reservering voor de tweede overnachting annuleren en het reeds betaalde geld terugkrijgen. De man bleef rustig, hoewel de hotelmanager zijn verzoek afwees. In deze patsituatie werd de politie erbij gehaald. De ingenieur werd in het kader van hulpverlening aangehouden en naar het politiebureau overgebracht.

Volgens de politieambtenaren bleek bij navraag dat in een andere politieregio al enkele keren eerder een soortgelijk voorval geweest waarbij er aan de geestelijke gesteldheid van de ingenieur werd getwijfeld. Tezamen met het feit dat hij geen duidelijk antwoord over zijn verdere reisplan, dan wel eventueel verblijf in Nederland kon geven, en hij géén vaste woon- of verblijfplaats in Nederland bleek te hebben, waren dit volgens de politie bij elkaar genoeg redenen om hem voor artikel 2 van de Politiewet (hulpverlening aan hen die deze behoeven) mee te nemen. (11270)

De Commissie heeft al vaak de ‘gedwongen hulpverlening’, en dus de hulpverlening tegen de wil van de burger besproken, laatstelijk in het Jaarverslag 2011. De politie beroept zich in voorkomende gevallen op de taakstelling in artikel 2 van de politiewet 1993 (en evenzo in artikel 3 van de Politiewet 2012), waaronder hulpverlening aan hen die deze behoeven. De Hoge Raad is duidelijk: een taak betekent

---

nog niet een bevoegdheid. Artikel 25 van de Ambtsinstructie biedt enig soelaas. In het eerste lid van dat artikel is bepaald dat het om iemand moet gaan die door drankgebruik, dan wel door andere oorzaken, onmiddellijk gevaarlijk is, hetzij voor de openbare orde, veiligheid of gezondheid, hetzij voor zichzelf. Dat is zeker niet altijd het geval. Het tweede lid van artikel 25 maakt het soms mogelijk de betrokkene naar het politiebureau over te brengen, maar in elk geval niet als de politie de betrokkene thuis bezoekt. En verder moet de betrokkene met dat overbrengen instemmen. Dat is bij onvrijwillige, gedwongen hulpverlening nooit het geval. Daarmee vervalt de bevoegdheid. Moet de politie dan maar met de handen in de zakken toekijken? Nee. Het is in principe vaak mogelijk ter plaatse te blijven en te organiseren dat het zorgkader van de betrokkene wordt ingeschakeld. Dat is ruimer dan alleen de huisarts. Misschien is dat lastig maar nu de bevoegdheden voor de politie ontbreken, is dit bij weigerende burgersde enige mogelijkheid, tenzij het om een extreme en acute noodsituatie gaat. Dat laatste moet dat wel uit de feiten en omstandigheden blijken die in een mutatie of een proces-verbaal zijn vastgelegd.

Betogingen en demonstraties

Bij demonstraties spelen bevoegdheden eveneens een rol. Dat speelt vanzelfsprekend ook in Amsterdam. In artikel 4 van de Wet openbare manifestaties (hierna: wom) krijgt de gemeenteraad opgedragen een verordening op te stellen hoe de organisatoren van een betoging⁴ van deze voorgenomen betoging schriftelijk vooraf daarvan kennis te geven. In artikel 2.32 van de APV Amsterdam is vastgelegd dat de kennisgeving 24 uur voordat de betoging zal worden gehouden, moet ge-

⁴ Hetzelfde geldt voor vergaderingen

---

schieden. De burgemeester kan vervolgens vooraf voorschriften of beperkingen stellen en zelfs (onder nader omschreven omstandigheden) een verbod geven (artikel 5 wom). De vrijheid van meningsuiting mag daarbij niet worden beperkt (afgezien van ieders verantwoordelijkheid voor de wet, zoals non-discriminatie). Er zijn echter ook betogingen zonder kennisgeving die, blijkens de memorie van toelichting op de wom, niet reeds daarom illegaal zijn.

Blijkens artikel 6 van de wom kan de burgemeester tijdens een betoging (met kennisgeving of 'gedoogd' in bovenbedoelde zin) deelnemers aanwijzingen geven die degenen die deze betoging houden of daaraan deelnemen, in acht moeten nemen. Wie zich niet aan de aanwijzingen (en voorschriften en beperkingen) houdt, begaat een strafbaar feit, zoals in artikel 11 van de wom is opgenomen: '[...] handelen in strijd met een aanwijzing als bedoeld in artikel 6 [...]'. De bijbehorende maximumstraf is hechtenis van twee maanden of geldboete van de tweede categorie. Dat is geen misdrijf maar een overtreding.

Wat is de praktijk? Er is een betoging gaande (na kennisgeving, of niet, maar dan wel gedoogd) en de politie geeft de betogers een aanwijzing, bijvoorbeeld, omdat zij van de opgegeven route afwijken, of omdat zich tegendemonstranten verzamelen. Artikel 2 van de wom bepaalt dat dergelijke aanwijzingen slechts kunnen worden aangewend (1) ter bescherming van de gezondheid, (2) in het belang van het verkeer en (3) ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden. Dit is allemaal wel begrijpelijk. De vraag is evenwel of politieambtenaren bevoegd zijn dergelijke aanwijzingen te geven. Op grond van artikel 6 van de wom is de

5 Het geen gevolg geven aan bevel of vordering is in artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht als misdrijf aangemerkt. Dat het hier om een overtreding gaat en daarom aan een andere terminologie behoefte bestond ('aanwijzing') is wel begrijpelijk nu betogingen in bovenbedoelde zin onderdeel zijn van het recht op uitingsvrijheid, zoals beschermd in de Grondwet en onder meer het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens. Een ander voorbeeld van coulanse is dat ook het niet voldoen aan de vordering een identiteitsbewijs ter inzage te geven, een overtreding is (art. 447e Str).

---

burgemeester het bevoegde bestuursorgaan. Politieambtenaren zijn derhalve slechts bevoegd om aanwijzingen van de burgemeester uit te voeren.⁵ Weigerende demonstranten zullen dus alleen het risico van een strafrechtelijke veroordeling lopen wanneer aantoonbaar is dat de aanwijzing van de burgemeester afkomstig was.⁶ In de regel is in praktische zin dan wel vereist dat de verdachte op de onbevoegdheid van de politieambtenaren een beroep doet, zodat het aan het Openbaar Ministerie is aan te tonen dat de aanwijzing inderdaad van de burgemeester afkomstig was.

Ordeverstoringen

De APV Amsterdam 2008 bevat een groot aantal verbodsbepalingen. De praktijk is dat bij het beletten of voorkomen van een overtreding of bij het constateren van een overtreding een politieambtenaar een bevel geeft of vordert dat de (potentiële) overtreder moet doorlopen, ophouden, zich verwijderen en zo voorts. Ook hier heeft de Hoge Raad duidelijkheid geschapen. Het ging erom dat een burger een verwijderingsvordering negeerde om zich bij de uitgang van de sporthal De Fakkel in Ridderkerk te verwijderen. De Hoge Raad was van oordeel dat de APV Ridderkerk slechts aangaf wat niet mag, maar niet wie ter voorkoming of beëindiging van de verboden situatie mag bevelen of vorderen.⁷ De vordering was derhalve niet rechtmatig gegeven, zodat het niet daaraan voldoen niet het misdrijf van artikel 184 Str opleverde.

Strafbare feiten

⁶ Zie hof Amsterdam, 20 april 2012, LJN BW4813 en BW4804.

⁷ HR 15 mei 2012, LJN BW5164.

In het arrest van de Hoge Raad van 29 januari 2008 ging het om het strafbare feit van artikel 481 van het Wetboek van Strafrecht, bekend van het blauwe bord ‘*verboden toegang*’. Krakkers hadden een terrein in Amsterdam Oost bezet, afgezet met hekken waarop een bord met ‘*verboden toegang*’ was aangebracht. Een politieambtenaar had gevorderd dat de kraker (de verdachte) zich moest verwijderen maar de kraker gaf aan die vordering geen gevolg. Ook in dit geval oordeelde de Hoge Raad dat een bevel, vordering of aanwijzing steeds op een daartoe strekkende bevoegdheid moet zijn gebaseerd. Deze uitspraak heeft veel aandacht in de vakliteratuur gekregen.⁸ Nu het Wetboek van Strafrecht een dergelijke bevoegdheidverlenende bepaling niet kent, restte de politie eigenlijk alleen aanhouden als enig effectief middel.

Klager, taxichauffeur, reed op de trambaan van de Overtoom. Bij het kruispunt met de Stadhouderskade stopte hij achter een voor een negenoog wachtende politiebus. Deze bus had de richtingaanwijzer naar links branden, terwijl op die plek alleen rechts afslaan is toegestaan. De bus bleef twee fases wit wachten en klager heeft de bus toen gepasseerd en is naar rechts afgeslagen. (11186)

Verkeersregels voor politieambtenaren

De Regeling van de (toenmalige) minister van Verkeer en Waterstaat van 31 maart 1994 nr. RVR 172392, verleent aan de regionale politiekorpsen ten behoeve

⁸ HR 29 januari 2008, LJN BB4108, NJ 2008, 206, m.n. P.A.M. Mevis, AB 2008, 147, m.n. J.G. Brouwer en A.E. Schilder. GST 2008, 84 m. nt. M.A.D.W. Jong.

---

van de bij hen in dienst zijnde ambtenaren van politie vrijstelling van de bepalingen van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (rvv). Aan de uitoefening van de aan die vrijstelling ontleende bevoegdheden zijn wel de voorschriften verbonden dat de veiligheid van het verkeer zoveel mogelijk dient te worden gewaarborgd, alsmede dat van de vrijstelling alleen gebruik mag worden gemaakt indien dit voor de uitvoering van de taken noodzakelijk is.

Artikel 50 van het rvv bepaalt dat weggebruikers bestuurders van een voorrangsvoertuig voor moeten laten gaan. Een voorrangsvoertuig is een motorvoertuig dat de optische en geluidssignalen voert als bedoeld in artikel 29 van het rvv, dat wil zeggen een motorvoertuig in gebruik bij politie dat blauw zwaai-, flits- of knipperlicht voert in combinatie met een tweetonige hoorn om kenbaar te maken dat de bestuurder een dringende taak vervult. De dienstauto voerde geen optische en geluidssignalen als bedoeld in artikel 29 van het rvv. Op die grond hoefde klager hem dus geen voorrang te verlenen. (11186)

Klager heeft op uitnodiging van de Dienst Regionale Recherche, Bureau Vreemdelingenpolitie, het DNA-spreekuur bezocht. Op het moment dat klagers DNA zou worden afgenomen, bleek er geen arts of verpleegkundige beschikbaar te zijn. Nadat klager tegen DNA-afname door een (daartoe bevoegde) opsporingsambtenaar bezwaar maakte, werd hij als weigeraar beschouwd en werd hem te kennen gegeven dat hij een advocaat moest zoeken en gesignaleerd zou komen te staan. Klager is niet de gelegenheid geboden om, zoals in de werkinstructie is vastgelegd, op een arts of een verpleegkundige te wachten.

DNA afname

Volgens het tweede lid van artikel 5 van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden (Wet DNA-v) wordt het celmateriaal (waaruit een DNA-profiel wordt bepaald) afgenomen door een arts of een verpleegkundige. In bij algemene maatregel van bestuur te bepalen gevallen kan het celmateriaal worden afgenomen door een persoon die voldoet aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen eisen. Op grond van het derde lid van artikel 3 van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken kan het afnemen van wangslijmvlies of haarwortels bij een veroordeelde, in het geval een veroordeelde daartegen geen bezwaar maakt, (ook) geschieden door een daartoe door de officier van justitie aangewezen opsporingsambtenaar, die voldoet aan bij ministeriële regeling vastgestelde eisen.

Klager heeft geen bezwaar tegen DNA-afname gemaakt, maar enkel tegen DNA-afname door een opsporingsambtenaar, in plaats van een arts of verpleegkundige. Hiertoe stond klager in zijn recht. Het bezwaar maken tegen afname door een opsporingsambtenaar mag dan ook niet worden gezien als weigering. Gezien klagers (eerdere) recalcitrante gedrag kan de Commissie zich wel voorstellen dat de betrokken politieambtenaar minder geduldig was met klager. Toch had klager de kans moeten krijgen om ofwel te wachten op een arts of een verpleegkundige ofwel een nieuwe afspraak te mogen maken zonder meteen als weigeraar te worden bestempeld (met alle consequenties van dien). Derhalve acht de Commissie het politieoptreden op dit punt niet behoorlijk. (11570)

3.6 Slot

Dit is het laatste jaarverslag van de Commissie voor de Politieklachten Amster-

---

dam-Amstelland. Immers, vanaf Dag 1 bestaat deze Commissie niet meer. De Commissie hoopt en verwacht dat de klachtencommissie ook in het kader van de Nationale politie in de toekomst een bijdrage aan het verhogen van de kwaliteit van het politieoptreden, aan het verbeteren van de relatie tussen de burger en het regionale politiekorps, en inzicht te geven in de relatie tussen het politiekorps en de burger zal kunnen blijven leveren. Noodzakelijk daartoe is dat de politie bereid is en blijft de adviezen van de Commissie en beslissingen van de korpschef daadwerkelijk als onderwerp voor het lerend vermogen van de organisatie te gebruiken.

Samenstelling Commissie voor de Politieklachten

---

voorzitter

mr. dr. N.F. van Manen, *raadsheer Gerechtshof Amsterdam*

vice-voorzitter

(tot 1 december 2012) mr. R.C. Stam, *raadsheer Centrale Raad van Beroep*,
vanaf 1 oktober 2010 *vice-president van het College van Beroep voor het bedrijfsleven*

leden

(tot 1 april 2012) mevrouw mr. C.M.A. Agterdenbosch-Visser, *hoofd Fraud & Security Office, Corporate Internal Audit, Philips International, lid Anti-Corruptie Werkgroep International Chamber of Commerce*

(tot 1 september 2012) mr. dr. J.L.M. Boek, *rechter bij de rechtbank te Rotterdam*

(vanaf 1 juli 2012) mevrouw mr. A. Ghonedale, *stafjurist bij het NIFP (Pieter Baan Centrum)*

(vanaf 1 december 2012) mr. R.O.Meijer, *adviseur Twynstra Gudde*

(tot 1 juni 2012) mr. dr. A.J.G.M. van Montfort, *universitair hoofddocent*

Bestuurskunde Vrije Universiteit Amsterdam, rechter-plaatsvervanger Arrondissementsrechtbank Leeuwarden en voorzitter bezwaarschriftencommissie gemeente Emmen

mr. H.J. Starrenburg, *plv. officier van justitie bij het regioparket Utrecht-Lelystad.*

mevrouw P.M. Vollebregt, *oud-commissaris van politie*

(vanaf 1 december 2012) mr. C.A. Winnubst, *Advocaat & NMI register Mediator*

---

secretaris

mevrouw mr. Y. M. van Groenigen-Wesdorp, *DJZ, Bestuursdienst Amsterdam*

adjunct-secretaris

mevrouw mr. I.F. de Jong, *DJZ, Bestuursdienst Amsterdam*

mevrouw mr. F.P.G. van Leusden, *DJZ, Bestuursdienst Amsterdam*

administratieve ondersteuning

mevrouw J. Krook, *DJZ, Bestuursdienst Amsterdam*

mevrouw O. Wessel, *DJZ, Bestuursdienst Amsterdam*

B

Tabel B.1 Aantal gedragingen waarover werd geklaagd per dienst en per district

	2012	2011	2010	2009
Centrale diensten	194	91	190	252
Dienst Regionale Recherche	29	3	21	13
Dienst Executieve Ondersteuning (o.a. Mobiele Eenheid)	110	3	96	123
Dienst Facilitaire Services (voormalig DMO)	1	-	-	4
Dienst Controle Infrastructuur Verkeer	42	32	33	37
Dienst Algemene Ondersteuning	4	0	3	5
Academie Politie Amsterdam-Amstelland	8	23	37	70
Districten:	2012	2011	2010	2009
District I, Centrum (totaal)	111	184	245	230
-Lijnbaansgracht	77	67	90	90
-Prinsengracht	5	18	31	22
-IJ-tunnel	10	15	34	19
-Beursstraat	11	43	40	27
-Nieuwezijds Voorburgwal	4	25	30	37
-Raampoort	4	16	20	30

Districten:	2012	2011	2010	2009
District 2, Noord	82	88	97	104
-Waddenweg	60	35	43	49
-Klimopweg	6	11	18	14
-Balistraat	6	27	28	33
-IJburg	9	11	4	-
-Team Havens	1	4	4	8
District 3, Oost	114	135	143	159
-Flierbosdreef	74	22	38	51
-Ganzenhoef	14	15	29	29
-Diemen/ Ouder-Amstel	2	24	19	22
-Linnaeusstraat	10	41	25	26
-Remmerdenplein	10	19	15	16
-’s-Gravesandplein	4	14	17	15
District 4, Zuid	159	139	127	137
-Amstelveen-Noord	103	26	51	36
-Uithoorn	1	4	5	13
-Aalsmeer	2	8	-	6
-Amstelveen-Zuid	7	25	5	3
-Van Leijenberghlaan	5	19	25	25
-Ferdinand Bolstraat (de Pijp)	16	20	19	37
-Kennedylaan (Rivierenbuurt)	20	14	17	9
-Koninginneweg	5	23	5	8

Districten:	2012	2011	2010	2009
District 5, West	197	220	157	194
- Meer en Vaart	119	74	33	60
- Suriname-plein	9	23	10	18
- Lodewijk van Deyselstraat	10	21	18	24
- August Allebéplein	14	21	30	11
- Houtmank-ade	15	42	34	57
- Tweede Constantijn Huij-gensstraat (Oud West)	13	13	13	20
- Bos en Lommer (Admiraal de Ruijterweg)	17	26	19	4
Anders:	248	107	81	107

Tabel B.2 Ingediende klachtonderdelen

	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Aangifte afhandelen	17	21	27	24	24	34
Aangifte weigeren	42	47	45	42	41	51
Aanhouden	60	92	106	112	107	75
Administratieve procedure	3	18	17	17	18	11
Advocaat niet toelaten	1	2	2	2	1	2
Advocaat niet bellen	5	7	7	1	2	1
Bejegening/uitlatingen	226	215	216	258	206	216
Bedreiging	5	3	5	3	3	2
Belediging	1	5	5	8	8	5
Binnentreden	22	19	14	22	11	22
Bloedproef/ademanalyse	1	1	3	1	1	1
Cautie	2	1	3	1	2	2
Civiele zaak, mengen in	-	3	1	2	1	3
Controle van personen	12	14	7	19	14	9
Detentieomstandigheden op bureau	29	20	20	27	27	16
Diensthond	-	-	1	3	1	7
Dienstverlening onvoldoende	32	53	52	63	53	54
Discriminatie	16	17	11	13	18	16
Eigendommen, omgang andermans	17	12	22	25	16	18
Fouilleren	20	16	8	12	4	7
Geweld	70	34	35	36	16	27
Handboeien	37	47	44	47	44	33
Huiszoeking	6	2	1	9	6	3
Identificatie weigeren	31	29	24	21	28	23
Inbeslagneming	12	11	7	5	3	8
Informatie verstrekken aan derden	6	10	8	13	13	3
Informatie, geen/onvoldoende verstrekken	49	43	29	33	30	17

Tabel B.2 Ingediende klachtonderdelen (vervolg)

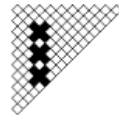
	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Intimideren	10	31	13	19	20	18
Inverzekeringstellen	2	3	3	3	1	1
Klacht, afhandelen	6	7	4	4	4	3
Klacht, behandelingsduur	1	-	-	-	-	-
Klacht niet opnemen	2	6	2	5	3	3
Meldingsrapport, muteren in	4	3	3	1	8	1
Ontvangstbewijs, niet verstrekken	-	-	-	1	-	-
Ophouden voor verhoor	12	8	12	14	7	4
Optreden, disproportioneel	32	60	60	72	66	74
Optreden, niet	57	41	35	37	30	51
Overbrengen naar bureau	1	6	6	4	2	3
Partijdigheid	29	20	16	9	5	17
Pepperspray	8	5	5	6	8	11
Privacy, inbreuk op	10	7	11	12	9	13
Provocatie	-	1	-	1	3	-
Schade aanrichten	33	23	33	31	14	34
Signaleren	-	2	-	-	-	-
Staande houden	2	2	1	6	-	2
Telefoongesprek weigeren vanaf bureau	5	2	4	2	3	6
Toezegging niet nakomen	13	8	12	15	10	7
Verbaliseren	31	34	44	62	61	74
Verkeersgedrag politie	12	12	17	16	21	18
Vrijheidsbeneming	39	4	5	18	10	10
Vuurwapen	1	2	3	-	-	1
Wapenstok	-	2	-	1	1	4
Anders	73	33	31	25	22	16

Klachtenregeling politieregio Amsterdam-Amstelland 2004 en toelichting

---

Gemeenteblad

**afd. 3B
nr. 37**

Vaststelling Klachtenregeling politieregio Amsterdam-Amstelland 2004.

Het regionale college van de politieregio Amsterdam-Amstelland,

Gelet op artikel 61, lid 1, van de Politiewet 1993;

Gezien het voorstel van de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland;

Overwegende:

- dat het noodzakelijk is nadere regels vast te stellen over de behandeling van klachten over gedragingen van ambtenaren van politie van de politieregio Amsterdam-Amstelland;
- dat een klachtenregeling, met daaraan verbonden een registratie en publicatie van ingediende klachten, de kwaliteit van het politietoedelen kan verhogen en de relatie tussen de burger en het regionale politiekorps kan verbeteren, en mede inzicht kan geven in de relatie tussen het politiekorps en de burger,

Brengt ter algemene kennis dat zij in hun vergadering van 24 mei 2004 heeft besloten, vast te stellen de volgende

Regeling met betrekking tot de interne behandeling van klachten over gedragingen van ambtenaren van politie van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland.

Artikel 1

Begripsbepalingen.

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
  - a korps: het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland;
  - b klacht: een schriftelijke dan wel mondelinge uiting van ongenoegen over een gedraging van een ambtenaar van politie van het korps voor zover die gedraging voldoende verband houdt met de uitoefening van de functie;
  - c klager: de indiener van een klacht;
  - d beklaagde: degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft;
  - e commissie: de Commissie voor de Politieklachten als bedoeld in artikel 4 van deze regeling;

-
- f klachtencoördinator: de politiefunctionaris die is belast met de coördinatie van de klachtbehandeling, met de registratie van alle ontvangen klachten en met de administratieve afwikkeling;
  - g klachtbehandelaar: de politiefunctionaris die is belast met het voeren van overleg met de klager, de bemiddeling in een klacht en met het indien nodig opstellen van een rapportage over de klacht ter voorbereiding van het oordeel van de korpsbeheerder.
2. Waar in deze regeling sprake is van ambtenaar van politie wordt daaronder mede verstaan eenpersoon die anders dan als ambtenaar bij het korps werkzaam is.

Artikel 2

Doelstelling.

De klachtbehandeling, met daaraan verbonden een registratie en publicatie van ingediende klachten, is erop gericht de kwaliteit van het politieoptreden te verhogen, de relatie tussen de burger en het regionale politiekorps te verbeteren, en inzicht te geven in de relatie tussen het politiekorps en de burger.

Artikel 3

Verantwoordelijkheid en bevoegdheden korpsbeheerder.

1. De korpsbeheerder is verantwoordelijk voor de behandeling, de registratie en de publicatie van klachten over ambtenaren van politie die aan het korps zijn verbonden.
2. De korpsbeheerder kan nadere voorschriften ter uitvoering van deze klachtenregeling geven.
3. Door of namens de korpsbeheerder worden de klachtencoördinator en, op voordracht van de onderdeelchefs, de klachtbehandelaars aangewezen.

Artikel 4

Commissie voor de Politieklachten.

1. De commissie is belast met de behandeling van schriftelijke klachten over gedragingen jegens de klager die niet door overleg met de klager of door bemiddeling worden afgehandeld.
2. De commissie heeft tot taak:
  - a te beoordelen of de gedraging waarop de klacht betrekking heeft, behoorlijk is,

-
- b de korpsbeheerder over de afdoening van een klacht te adviseren,
  - c de deugdelijkheid en uniformiteit van de klachtbehandeling binnen de regio te bewaken, en
  - d indien zij daartoe aanleiding ziet, aanbevelingen ter verbetering van de organisatie en haar werkwijze te doen.
3. De commissie kan de korpsbeheerder gevraagd of ongevraagd advies geven over de behandeling van andere klachten dan in het eerste lid bedoeld.
  4. De commissie bestaat uit minimaal zes onafhankelijke en onpartijdige leden, onder wie de voorzitter. Daarnaast kunnen plaatsvervangende leden worden benoemd.
  5. Bij voorkeur is de commissie zodanig vastgesteld dat de navolgende kwaliteiten daarin vertegenwoordigd zijn: kennis van de politieorganisatie, (recente) kennis van het politiewerk alsmede (bestuursrechtelijke en strafrechtelijke) juridische kennis en ervaring.
  6. De voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter, de overige commissieleden en de plaatsvervangende leden worden benoemd door de korpsbeheerder, het regionale college gehoord. Zij worden benoemd voor een periode van ten hoogste vier jaar en kunnen eenmaal voor eenzelfde termijn worden herbenoemd.
  7. De secretaris wordt door of namens de korpsbeheerder aangewezen. De secretaris is geen lid van de commissie.
  8. De commissie kan kamers instellen en wijst in dat geval voor iedere kamer een voorzitter aan. De commissie kan beslissen dat een kamer over een klacht adviseert. De kamer kan beslissen de advisering over een klacht naar de plenaire vergadering van de commissie door te verwijzen.
  9. Door of namens de voorzitter of zijn plaatsvervanger worden de agenda van de hoorzittingen, de bijeenkomsten van de kamers en van de plenaire vergadering vastgesteld.
  10. De zittingen van de commissie zijn niet openbaar.
  11. Voor hun werkzaamheden ontvangen de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter, de leden en de plaatsvervangende leden van de commissie een vergoeding. De hoogte daarvan wordt vastgesteld door of namens de korpsbeheerder en jaarlijks aangepast overeenkomstig de circulaire onkostenvergoeding wethouders en raadsleden en vergoeding raadsleden en leden van gemeentelijke commissies.

Artikel 5

Indiening van de klacht.

1. Klachten worden ingediend bij de korpsbeheerder ter attentie van de klachtencoördinator.
2. Klachten die mondeling worden ingediend, worden door de ambtenaar die de klager te woord staat, op verzoek van de klager op schrift gesteld en – na ondertekening door de kla

---

ger – naar de korpsbeheerder ter attentie van de klachtencoördinator doorgeleid. De ambtenaar maakt hierbij gebruik van een door of namens de korpsbeheerder vastgesteld formulier. Op dit formulier worden de klachtonderdelen weergegeven. Het formulier wordt door de ambtenaar en de klager ondertekend.

3. Klachten die elders binnen de politieorganisatie, bij een burgemeester of bij de commissie zijn ingediend, worden binnen twee werkdagen doorgezonden naar de korpsbeheerder ter attentie van de klachtencoördinator.
4. Indien een klacht moet worden doorgezonden naar een andere korpsbeheerder omdat de klacht betrekking heeft op een gedraging van een ambtenaar van politie die is aangesteld bij een ander politiekorps, krijgt de klager daarvan tegelijkertijd bericht.

Artikel 6

Ontvangst van de klacht.

1. De klachtencoördinator zendt binnen twee werkdagen na ontvangst van de klacht bij de korpsbeheerder de klager een ontvangstbevestiging en informatie over de procedure van klachtbehandeling toe.
2. De klachtencoördinator zendt eveneens binnen twee werkdagen na ontvangst van de klacht een afschrift van de klacht aan beklagde, en aan de commissie voorzover de klacht niet bij de commissie is ingediend.
3. Indien een op schrift gestelde klacht niet aan de eisen van artikel 9:4, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht voldoet, te weten de vermelding van de naam en het adres van klager, en dagtekening van de klacht, of indien een op schrift gestelde klacht met toepassing van artikel 9:4, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht dient te worden vertaald, wordt de klager binnen een week na ontvangst van de klacht schriftelijk in de gelegenheid gesteld binnen twee weken het verzuim te herstellen dan wel voor een vertaling zorg te dragen. De commissie ontvangt een afschrift van deze brief.
4. Voorzover mogelijk bevat de klacht plaats en tijdstip waarop de gedraging plaatsvond.
5. Indien de klager binnen de genoemde termijn van twee weken niet tot herstel van het verzuim of tot de indiening van een vertaling overgaat, kan de korpsbeheerder besluiten de klacht buiten behandeling te laten. De klager wordt daarover binnen twee weken na het verstrijken van de hiervoor bedoelde termijn van twee weken schriftelijk geïnformeerd, waarbij hij wordt gewezen op de mogelijkheid om vervolgens een klacht in te dienen bij de Nationale ombudsman. De commissie en de beklagde ontvangen een afschrift van deze brief aan klager.

Artikel 7

Niet in behandeling nemen van de klacht.

1. De korpsbeheerder kan, na advies van de commissie, besluiten dat een klacht in verband met het bepaalde in het eerste of het tweede lid van artikel 9:8 van de Algemene wet bestuursrecht niet in behandeling wordt genomen.
2. De korpsbeheerder kan, na advies van de commissie, besluiten dat een klacht niet in behandeling wordt genomen, indien de behandeling zou leiden tot een onevenredige belasting voor de organisatie en het doel van de klachtenregeling niet wordt gediend.
3. De korpsbeheerder is evenmin verplicht een klacht te behandelen indien de klager geen medewerking aan het onderzoek naar de klacht verleent.
4. Een klacht kan tijdelijk buiten behandeling worden gesteld indien de klacht betrekking heeft op een gedraging zolang terzake daarvan een opsporingsonderzoek op bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is, dan wel indien de gedraging deel uitmaakt van de opsporing of vervolging van een strafbaar feit en terzake van dat feit een opsporingsonderzoek op bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is.
5. De klager wordt onverwijld door de korpsbeheerder schriftelijk en gemotiveerd geïnformeerd over de beslissing zijn klacht, al dan niet tijdelijk, niet in behandeling te nemen. De klager wordt daarbij gewezen op de mogelijkheid om vervolgens een klacht over het niet in behandeling nemen in te dienen bij de Nationale ombudsman. De commissie ontvangt een afschrift van deze brief aan klager.

Artikel 8

Advisering door burgemeester en hoofdofficier van justitie.

1. Tenzij reeds naar tevredenheid van de klager aan diens klacht tegemoet is gekomen, wordt van de klacht onverwijld na de ontvangst ervan afschrift gezonden aan de burgemeester van de gemeente waar de gedraging waarover wordt geklaagd, heeft plaatsgevonden, alsmede aan de hoofdofficier van justitie van de regio waar deze gemeente is gelegen. Zij worden in de gelegenheid gesteld over de klacht advies uit te brengen.
2. De burgemeester en/of de hoofdofficier van justitie ontvangen op hun verzoek van de klachtencoördinator een afschrift van de stukken die op de klacht betrekking hebben.
3. De korpsbeheerder stelt de burgemeester en de hoofdofficier een redelijke termijn waarbinnen zij over de klacht advies kunnen uitbrengen.

Artikel 9

Klachtbemiddeling.

1. Een klacht wordt niet behandeld door een ambtenaar over wiens gedraging wordt geklaagd of door een ambtenaar die bij de gedraging waarover wordt geklaagd, zodanig betrokken was dat hij daarover dient te worden gehoord.
2. De klacht wordt evenmin behandeld door een ambtenaar die onder- of nevenschikt is aan de beklagde. In een bijzonder geval kan de korpschef hiervan gemotiveerd afwijken.
3. Binnen twee weken na de ontvangst van een klacht voert de klachtbehandelaar overleg met de klager. Dit overleg dient er onder andere toe om vast te stellen of de klacht door middel van bemiddeling kan worden afgehandeld, dan wel om vast te stellen in hoeverre en op welke wijze de klacht voor verdere behandeling in aanmerking komt.
4. Van het voeren van overleg, als in het vorige lid bedoeld, kan worden afgezien, indien er feiten of omstandigheden zijn die maken dat het overleg niet zinvol is. De commissie ontvangt hiervan onverwijld schriftelijk en gemotiveerd bericht.
5. Indien de klager niet tijdig aangeeft verhinderd te zijn of op het afgesproken tijdstip niet verschijnt, wordt de behandeling van de klacht gestaakt, tenzij de klager redelijkerwijs geen verwijt van het verzuim kan worden gemaakt. De klager, de beklagde en de commissie worden over het staken van de behandeling binnen twee werkdagen schriftelijk geïnformeerd.
6. Indien overleg of bemiddeling leidt tot een oplossing waarmee de klager tevreden is, is de klacht daarmee afgehandeld. De klager, de beklagde en de commissie worden daarover binnen twee werkdagen schriftelijk geïnformeerd.
7. In de gevallen waarin overleg met de klager of bemiddeling niet leidt tot tevredenstelling van de klager, wordt de behandeling aan de commissie overgedragen.
8. De commissie is bevoegd aanwijzingen ten aanzien van de bemiddeling te geven, indien daartoe bijzondere aanleiding bestaat.

Artikel 10

Klachtbehandeling door de commissie.

1. De commissie behandelt een klacht met inachtneming van de bepalingen van de afdelingen 9.2 en 9.3 van de Algemene wet bestuursrecht.
2. Indien een klacht om advies aan de commissie wordt voorgelegd, wordt dit namens de korpsbeheerder zo spoedig mogelijk meegedeeld aan de klager en aan de beklagde.
3. Indien de commissie tot het oordeel komt dat zij op grond van de verstrekte gegevens geen redelijk gefundeerd advies kan geven, kan zij de politie of de klager om aanvullende informatie verzoeken. Zo nodig, kan zij een eigen onderzoek instellen.

-
4. De ambtenaar die door de commissie wordt gevraagd om inlichtingen of om een persoonlijke toelichting op zijn standpunt, geeft daaraan gevolg.
  5. Bij de behandeling van de klacht wordt recht gedaan aan het beginsel van hoor en wederhoor; de klager en de beklaagde worden geïnformeerd over elkaars standpunt en krijgen de gelegenheid daarop te reageren.
  6. Indien de commissie van oordeel is dat de klacht kennelijk ongegrond is, kan zij van horen afzien. Dit wordt aan de klager en aan de beklaagde zo spoedig mogelijk schriftelijk medegedeeld.
  7. De korpsbeheerder draagt zorg voor de samenstelling en completering van het dossier op basis waarvan de commissie hem adviseert.

Artikel 11

Horen.

1. Van het horen van klager en/of beklaagde kan worden afgezien indien de klacht kennelijk ongegrond is of indien klager, respectievelijk beklaagde heeft verklaard geen gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord.
2. Van het horen van klager, beklaagde of anderen wordt een verslag opgemaakt waarin de essentie van het besprokene wordt weergegeven.
3. Een politieambtenaar die door de commissie wordt opgeroepen om te worden gehoord, is verplicht aan deze oproep gehoor te geven, terwijl de medewerker in dat geval door het korps in de gelegenheid moet worden gesteld om te worden gehoord.
4. Van het horen als bedoeld in artikel 9:15, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht kan worden opgedragen aan de voorzitter, zijn plaatsvervanger, aan individuele commissieleden, plaatsvervangende commissieleden daaronder begrepen, of aan een kamer van de commissie.

Artikel 12

Behandeling en advisering door commissie van andere politieregio.

1. In geval van politieoptreden waaraan is deelgenomen door ambtenaren van politie die bij verschillende regiokorpsen zijn aangesteld, kan de commissie van de politieregio waarbinnen dit politieoptreden heeft plaatsgevonden, op verzoek van de betrokken korpsbeheerders worden belast met de behandeling van en de advisering over klachten over gedragingen van ambtenaren van hun korpsen.

-
2. Ook in andere gevallen kunnen korpsbeheerders de commissie verzoeken klachten te behandelen over gedragingen van ambtenaren van politie van een ander regiokorps.
  3. Indien de commissie een klacht over een gedraging van een ambtenaar van politie van een ander regiokorps behandelt, brengt zij advies uit aan de beheerder van het regiokorps waarbij de betrokken ambtenaar van politie is aangesteld. De beheerder van het regiokorps binnen wiens regio de gedraging heeft plaatsgevonden, ontvangt van de commissie een afschrift van haar advies.

Artikel 13

Termijnen en verdaging.

1. De korpsbeheerder handelt de klacht af binnen tien weken of – indien de klacht op grond van artikel 9, zevende lid, ter behandeling en advisering aan de commissie is overgedragen – binnen veertien weken.
2. Indien de in het eerste lid genoemde termijn niet wordt gehaald, draagt de korpsbeheerder er zorg voor dat de klager en de beklagde vóór het verstrijken van de van toepassing zijnde termijn een mededeling van verdaging als bedoeld in artikel 9:11, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt gezonden.

Artikel 14

Oordeel korpsbeheerder.

1. De korpsbeheerder geeft in zijn afdoeningsbrief aan de klager een gemotiveerd oordeel over de gegrondheid van de klacht, onder bijsluiting van het advies van de commissie.
2. De korpsbeheerder zendt een afschrift van de afdoeningsbrief en van het advies van de commissie aan de beklagde, aan de burgemeester van de gemeente waar de gedraging waarop de klacht betrekking heeft, zich heeft voorgedaan, en aan de korpsleiding. De commissie ontvangt een afschrift van de afdoeningsbrief.
3. De korpsbeheerder zendt een afschrift van de afdoeningsbrief en van het advies van de commissie aan de beklagde en aan de korpsleiding. De commissie ontvangt een afschrift van de afdoeningsbrief.
4. Indien de hoofdofficier van justitie gebruik heeft gemaakt van de gelegenheid over de klacht advies uit te brengen, zendt de korpsbeheerder ook aan hem een afschrift van zijn afdoeningsbrief.
5. Bij het toezenden van zijn afdoeningsbrief aan de klager wijst de korpsbeheerder deze op de mogelijkheid vervolgens een klacht in te dienen bij de Nationale ombudsman.

Artikel 15

Herziening.

1. De korpsbeheerder kan op verzoek van een klager of van de beklaagde zijn oordeel herzien op grond van feiten of omstandigheden die
  - a hebben plaatsgevonden voordat de afdoeningsbrief met dit oordeel werd verzonden,
  - b bij de indiener van het verzoekschrift vóór de uitspraak niet bekend waren en redelijkerwijs niet bekend konden zijn, en
  - c tot een andere uitspraak zouden hebben geleid, indien zij bij de korpsbeheerder eerder bekend waren geweest.
2. De korpsbeheerder kan de commissie vragen over het herzieningsverzoek te adviseren.
3. De korpsbeheerder beslist binnen vier weken op het verzoek.

Artikel 16

Registratie van klachten.

De klachtencoördinator zorgt er namens de korpsbeheerder voor dat iedere klacht wordt geregistreerd. Bij de registratie worden gegevens opgenomen over de aard van de gedraging waarover is geklaagd, over de wijze van indiening, over de wijze van behandeling van de klacht, over de looptijd, en – indien van toepassing – over het advies van de commissie, over het oordeel van de korpsbeheerder, en over eventueel genomen maatregelen naar aanleiding van de klacht.

Artikel 17

Publicatie.

De commissie brengt, mede op basis van de gegevens genoemd in artikel 15, aan het regionale college een jaarlijks verslag van haar werkzaamheden uit.

Artikel 18

Citeertitel.

Deze regeling kan worden aangehaald als: Klachtenregeling politieregio Amsterdam-Amstelland 2004.

Artikel 19

Inwerkingtreding.

1. De Klachtenregeling politieregio Amsterdam–Amstelland 2004 treedt in werking op de dag dat het regionale college deze klachtenregeling heeft vastgesteld.
2. De Klachtenregeling politiekorps Amsterdam–Amstelland (Gemeenteblad 1993, afd. 3, volgn. 165) is met ingang van dezelfde dag ingetrokken.

Het regionale college van de politieregio Amsterdam–Amstelland voornoemd,

Verschenen 25 juni 2004.

Toelichting op de Klachtenregeling politieregio Amsterdam-Amstelland

De nieuwe Klachtenregeling politieregio Amsterdam-Amstelland 2004 was noodzakelijk door de wijziging van de Politiewet 1993 per 1 maart 2004. Daarmee werd Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) op de klachten over gedragingen van politieambtenaren van toepassing. De Awb kent vele algemene bepalingen. Besloten is om de belangrijkste bepalingen uit de Awb in de regeling op te nemen en in de onderstaande toelichting op de klachtenregeling uit te werken, omdat de klachtenregeling anders niet te begrijpen zou zijn. Daarbij is het uitgangspunt: als een bepaling in de klachtenregeling duidelijk is, is behandeling daarvan in deze toelichting overbodig. De wet spreekt slechts over klachtbehandeling. In de praktijk zijn daarbij verschillende onderdelen te onderscheiden, zoals bemiddeling, overleg, onderzoek, advisering en beoordeling. Deze onderdelen komen in de regeling en in deze toelichting ter sprake.

Artikel 1

Begripsbepalingen.

In verband met de verplichting om ook mondeling ingediende klachten te registreren (artikel 61, tweede lid, onder b, van de Politiewet 1993) moet duidelijk zijn wat onder een klacht in de zin van de klachtenregeling wordt verstaan. Gekozen is voor een vrij ruime definitie. Strikt genomen vallen alle 'uitingen van ongenoegen' hieronder, ook afkeurende opmerkingen. De klachtenregeling is echter niet voor dergelijke gevallen bedoeld. Registratie van dergelijke uitingen is niet noodzakelijk.

In de Politiewet staat: 'klachten over gedragingen van ambtenaren van politie van het regionale politiekorps' (artikel 61). Er zijn echter ook anderen die geen ambtenaar van politie zijn maar wier gedragingen wel het politiekorps kunnen worden aangerekend. Daarbij kan men denken aan uitzendkrachten of arbeidscontractanten die bij de politie werkzaam zijn. Dankzij het tweede lid van artikel 1 kunnen ook klachten over hun gedragingen worden ingediend.

Klachten die uitsluitend op het beleid van het korps betrekking hebben, vallen buiten de reikwijdte van de klachtenregeling, omdat dergelijke klachten niet voldoen aan het vereiste van 'een bepaalde aangelegenheid' van artikel 9:1, eerste lid, van de Awb.

Artikel 3

Verantwoordelijkheid en bevoegdheden korpsbeheerder.

Om misverstanden te voorkomen wordt uitdrukkelijk bepaald wie voor de klachtbehandeling en voor alles wat daarmee samenhangt, verantwoordelijk is: de korpsbeheerder. In de praktijk worden deze taken door de klachtbehandelaars, de klachtencoördinator en de Commissie uitgevoerd (evenzo: artikel 64 Politiewet).

Artikel 4

Commissie voor de politieklachten.

Mondelinge klachten en de klachten over gedragingen jegens een andere persoon dan de klager worden in principe door de korpsbeheerder zelf behandeld. Voor deze categorie klachten schrijft artikel 9:2 van de Awb een behoorlijke behandeling voor. Als de korpsbeheerder over dergelijke klachten het advies van de commissie wil hebben, kan hij gebruik maken van de mogelijkheid die het derde lid biedt. De Commissie kan ook uit eigen beweging over dergelijke klachten adviseren. In het tweede lid wordt bepaald dat de leden van de Commissie onafhankelijk en onpartijdig moeten zijn. Onafhankelijk betekent dat zij in ieder geval niet in dienst van het korps mogen zijn, onpartijdig dat er geen feiten of omstandigheden mogen bestaan waardoor de onpartijdigheid van de Commissie schade zou kunnen lijden. Dit laatste houdt in dat leden van de Commissie niet direct of indirect bij de klager of de gedraging waarop de klacht betrekking heeft, betrokken mogen zijn.

Sommige klagers zullen na een eerste gesprek al tevreden zijn gesteld. Dan wordt de klacht niet verder behandeld (art. 9:5 Awb). Indien schriftelijke klachten over gedragingen jegens de klager echter niet door middel van overleg of bemiddeling worden afgehandeld, komt de behandeling en de advisering bij de Commissie.

Artikel 7

Niet in behandeling nemen van de klacht.

Een klaagschrift moet aan de bepaalde vereisten voldoen (zie artikel 1, eerste lid, onder b. en artikel 6.3 van deze regeling). Is aan die eisen voldaan, dan moet de korpsbeheerder in beginsel de klacht onderzoeken. In de eerste twee leden van artikel 9:8 van de Awb is echter aangegeven in welke gevallen een bestuursorgaan in principe niet verplicht is om een klacht te behandelen. Deze uitzonderingen op de behandelplicht gelden ook voor klachten over gedragingen van ambtenaren van politie. Deze uitzonderingen staan op hoofdlijnen hieronder vermeld.

Herhaalde klacht.

Indien een klacht op een gedraging betrekking heeft waarover de korpsbeheerder reeds eerder een uitspraak heeft gedaan, is de korpsbeheerder niet verplicht om de klacht te behandelen (artikel 9:8, eerste lid, aanhef en onder a. Awb). Die eerdere behandeling moet dan wel een klachtbehandeling zijn zoals in deze klachtenregeling is vastgelegd.

Eén-jaartermijn.

De korpsbeheerder is niet verplicht om een klacht te behandelen die later is ingediend dan een jaar na de gedraging waarover wordt geklaagd, behalve in uitzonderlijke gevallen. Aldus is bepaald in artikel 9:8, eerste lid, aanhef en onder b. van de Awb. Van een 'uitzonderlijk geval' kan sprake zijn indien het zo laat indienen van de klacht redelijkerwijs niet aan klager te wijten is. In artikel 6:11 van de Awb staat '...indien redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener niet in verzuim is geweest.'

Kennelijk onvoldoende belang of gewicht.

De Awb kent nog twee gronden om een klacht niet te behandelen: wanneer de klager kennelijk onvoldoende belang heeft of wanneer het gewicht van de gedraging kennelijk onvoldoende is (artikel 9:8, lid 2, Awb).

Bezwaar en beroep.

De korpsbeheerder is niet verplicht een klacht te behandelen over een gedraging waartegen door de klager bezwaar had kunnen worden gemaakt en waartegen beroep kan of kon worden ingesteld (artikel 9:8, eerste lid, aanhef en onder c. en d. Awb). Indien het een gedraging betreft waartegen nog bezwaar openstaat, is de korpsbeheerder echter verplicht de klacht te behandelen, totdat het bezwaar daadwerkelijk wordt ingediend; door het indienen van een bezwaar komt deze behandelingsplicht te vervallen.

In de praktijk speelt hierbij de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften een grote rol. In dat geval kan iemand administratief beroep op de officier van justitie instellen, en daarna beroep bij de sector kanton van de rechtbank en hoger beroep bij het Hof Leeuwarden.

Samenloop met een ander rechterlijk oordeel dan dat van de administratieve rechter.

In artikel 9:8, eerste lid, aanhef en onder e, van de Awb staat dat de behandelingplicht ook wegvalt indien door het instellen van een procedure de gedraging ook aan het oordeel van een andere rechterlijke instantie onderworpen is, dan wel onderworpen is geweest.

Onevenredige belasting van de organisatie en het doel van de klachtregeling.

In het tweede lid is bepaald dat een bepaalde categorie klachten eveneens niet in behandeling kan worden genomen. Immers, indien bepaalde klachten ‘...wel in een uitgebreide, formele procedure behandeld worden betekent dit naast een belasting voor de organisatie vaak ook een aantasting van de geloofwaardigheid en het draagvlak voor de procedure in de organisatie. Dit brengt het risico met zich van een afwerende houding in de organisatie ten opzichte van klachten in zijn algemeenheid. Het gevoel dat de klachtregeling te zwaar is opgetuigd dient voorkomen te worden.’ (Nota naar aanleiding van het verslag, TK 2001-2002, 27 731, nr. 5, pp. 6-7, wijziging Politiewet 1993)

Medewerking van klager aan het onderzoek.

In het derde lid is bepaald dat wanneer een klager niet meewerkt aan het onderzoek, bijvoorbeeld door niet in te gaan op verzoeken van de Commissie om nadere informatie te verstrekken, de commissie de korpsbeheerder kan adviseren de klacht buiten behandeling te stellen.

Samenloop met een strafrechtelijke procedure.

In het vierde lid is bepaald dat, zoals in artikel 9:8, eerste lid, aanhef en onder f, van de Awb is opgenomen, de behandelingsplicht tevens vervalt zolang er een samenloop met een opsporingsonderzoek of met een vervolging is. De Memorie van Toelichting bij de invoering van Hoofdstuk 9 van de Awb geeft aan dat buiten behandeling stelling geboden kan zijn indien ‘...er sprake is van een zodanige samenhang tussen de gedraging waarover wordt geklaagd en de strafzaak waarin die gedraging – mede – wordt getoetst, dat het in behandeling nemen van de klacht een onwenselijke samenloop met de strafprocedure oplevert.’ (TK 1997-1998, 25 837, nr. 3, pp. 18-19) De Klachtenregeling voorziet in de mogelijkheid van een tijdelijk buiten behandeling stellen indien de gedraging van de politieambtenaar waarover wordt geklaagd, onderwerp van opsporingsonderzoek of vervolging is. Tevens is het tijdelijk buiten behandeling stellen mogelijk wanneer een gedraging van klager onderwerp van opsporingsonderzoek of vervolging is en de beklagde gedraging van de politieambtenaar daarbij wordt getoetst, als gevolg van een samenhang tussen het strafbare feit en de beklagde gedraging, zoals in het licht van de ontvankelijkheid of rechtmatigheid van het bewijs.

Volgens artikel 9:8, derde lid, van de Awb moet binnen vier weken na ontvangst van de klacht het besluit tot niet in behandeling nemen aan de klager worden medegedeeld. Echter, als de Commissie wordt ingeschakeld en de Commissie adviseert om de klacht niet in behandeling te nemen, zijn er doorgaans al meer dan vier weken verstreken. Daarom is het ‘onverwijld’ in deze bepaling opgenomen.

Artikel 9

Klachtbemiddeling.

In de klachtenregeling is gekozen voor een zo vroeg mogelijk moment van contact met de klager. Al meteen in dat contact of kort daarna wordt een bemiddelingspoging gedaan. In dat contact wordt duidelijk wat de exacte klacht is, wat de klager met zijn klacht wil bereiken en op welke wijze deze het meest bevredigend en efficiënt kan worden behandeld. Hoe sneller dit gebeurt, des te beter het is. Daarom is bepaald dat binnen twee weken na de ontvangst van een klacht (die in beginsel voor behandeling in aanmerking komt) overleg met de klager wordt gevoerd. Dit overleg is te vergelijken met een intake-gesprek. Telefonisch overleg is uiteraard ook mogelijk.

Het tweede lid van dit artikel regelt wat er moet gebeuren wanneer een intake-gesprek niet zinvol is. Dat is zeker het geval bij klachten die zonnklaar niet in behandeling zullen worden genomen (de gedraging vond bijvoorbeeld te lang geleden plaats), of klachten die zich niet voor bemiddeling lenen, of bij een klacht waaruit blijkt dat de klager een principieel oordeel van de korpsbeheerder verlangt.

Indien overleg met de klager of een poging tot bemiddeling niet tot resultaat heeft dat de klager tevreden is gesteld, worden klachten aan de commissie overgedragen. Het dossier moet daarvoor compleet zijn. Dit is de verantwoordelijkheid van de korpsbeheerder. Op grond van artikel 9:9 van de Awb krijgt ook de beklaagde (degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft) een afschrift van de op schrift gestelde klacht en van de daarbij meegezonden stukken.

Artikel 11

Horen.

De commissie moet onder meer de betrokkenen in de gelegenheid stellen op elkaars standpunt te reageren (hoor en wederhoor). Het is niet noodzakelijk de klager en de betrokken politieambtenaar in elkaars aanwezigheid te horen. Er zijn volgens de Memorie van Toelichting bij de invoering van Hoofdstuk 9 van de Awb verschillende redenen om te horen (TK 1997-1998, 25 837, nr. 3, p. 18):

1. indien de betrokkene niet in staat is zijn gedachten schriftelijk te formuleren;
2. het ter beschikking krijgen van nadere informatie;
3. het alsnog zoeken van een oplossing;
4. het herstellen van het geschonden vertrouwen; en
5. het dienen van de waarheidsvinding.

Afhankelijk van de omstandigheden, mede met het oog op deze redenen, kan voor een praktische vorm van het 'horen' worden gekozen: telefonisch, mondeling of schriftelijk.

Artikel 14

Oordeel korpsbeheerder.

In aanvulling op artikel 9:12, eerste lid, van de Awb wordt in het eerste lid van dit artikel voorgeschreven dat de korpsbeheerder in zijn afdoeningsbrief een oordeel geeft over de gegrondheid van de klacht. Indien het gaat om een klacht met verschillende klachtonderdelen, zal per onderdeel een oordeel moeten worden gegeven. Dat oordeel kan zijn dat een klacht (of klachtonderdeel) feitelijk ongegrond is. Ook kunnen zich situaties voordoen waarin het niet mogelijk is vast te stellen wat zich feitelijk heeft voorgedaan, zodat de korpsbeheerder niet tot een oordeel in staat is. Eerst zal dus moeten blijken of de gedraging die de klager beschrijft, zich werkelijk heeft voorgedaan; daarna kan die gedraging pas worden beoordeeld. Dit oordeel zal zijn dat de gedraging al dan niet onbehoorlijk was. Als de korpsbeheerder de gedraging niet behoorlijk beoordeelt, verklaart hij de klacht (of een klachtonderdeel) gegrond. Dat zal uitdrukkelijk in de afdoeningsbrief worden meegedeeld.